Verslag ei-tellingen sleedoornpage 2023-2024

Verslag ei-tellingen sleedoornpage 2023-2024

Tekst
Menno Venema

Rapportnummer
VS2024.021

Projectnummer
Bescherming sleedoornpage

Productie
De Vlinderstichting
Mennonietenweg 10
Postbus 506
6700 AM Wageningen
T 0317 46 73 46
E info@vlinderstichting.nl
www.vlinderstichting.nl

Opdrachtgever
De Vlinderstichting

Deze publicatie kan worden geciteerd als
Venema, M. (2024). Verslag ei-tellingen sleedoornpage 2023-2024. Rapport VS2024.021, De Vlinderstichting, Wageningen.

Trefwoorden
sleedoornpage, monitoring, ei-tellingen

Augustus 2024

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigden/of openbaar gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van De Vlinderstichting, noch mag het zonder een dergelijke toestemming gebruikt worden voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

Inleiding 4
Resultaten 4
1. Fryslân 8
2. Drenthe 9
2.1 Zuidwolde 10
3. Overijssel 11
3.1 Steenwijk 12
3.2 Zwolle, Windesheim 14
3.3 Ommen 15
4. Gelderland 16
4.1 Hattem 17
4.2 Wapenveld 17
4.3 Nunspeet 17
4.4 Epe, Vaasen 19
4.5 Apeldoorn, Wenum-Wiesel 20
4.6 Brummen, Leuvenheim 22
4.7 Dieren, Laag Soeren, Rheden, Velp 22
4.8 Doesburg 22
4.9 Angerlo, Zevenaar 24
4.10 Arnhem 24
4.11 Westervoort 27
4.12 Duiven 28
4.13 Huissen 29
4.14 Ede, Bennekom 31
4.15 Oosterbeek, Renkum 31
4.16 Blauwe Kamer, Wageningen 31
5. Utrecht 33
5.1 Soest 34
5.2 Amersfoort 34
5.3 Rhenen 35
5.4 Leersum 35
5.5 Overlangbroek, Langbroek en Sandenburg 35
6. Noord-Brabant 37
6.1 Kraaijenbergse plassen, Cuijk 38
7. Limburg 39
7.1 Imstenraderbos 40
7.2 Vrakelberg 41
7.3 Fromberg 41
7.4 Piepert 42
7.5 Kruisberg 42
7.6 Elzetterbos Rott 43
7.7 Bommerig 43
7.8 Cottessen 44
7.9 Schoonbron 44
7.10 Sint-Pietersberg 44
7.11 Overige locaties in Zuid--Limburg 45
Bijlagen 46

Inleiding

De sleedoornpage is een zeldzame en beschermde dagvlinder in Nederland. De vlinder leeft vooral verborgen boven in de bomen. Daarom is het gemakkelijker om een beeld van de verspreiding en trend in aantallen te krijgen door in de winter naar de eitjes te zoeken. Meer informatie over de levenswijze is te vinden op https://www.vlinderstichting.nl/sleedoornpage. Dit verslag geeft een overzicht van de resultaten van het zoeken naar de eitjes in het seizoen 2023-2024. Het seizoen liep van augustus 2023, toen de eerste eitjes gelegd werden, tot in maart 2024, toen de eitjes al uitkwamen (bijzonder vroeg!) en het zoeken lastig werd door de uitbundige bloei van de sleedoorns.
De aantallen zijn gebaseerd op waarnemingen in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en in enkele gevallen op persoonlijke berichten of berichten op sociale media. Sommige eitjes zijn door meerdere waarnemers ingevoerd en staan daardoor dubbel in de NDFF. Er is geprobeerd om daar rekening mee te houden maar dat is niet altijd mogelijk, vooral niet in plaatsen waar veel waarnemers actief zijn. Ook waarnemingen waarvan de locatie is vervaagd of die onder embargo staan konden niet altijd meegenomen worden in de aantallen.

Resultaten

De afgelopen winter zijn veel mensen weer druk bezig geweest met het zoeken naar eitjes van de sleedoornpage. Vaak ging dit in groepen, georganiseerd door een lokale natuurvereniging of De Vlinderstichting, soms gingen tellers alleen op pad. Dit jaar werden 10065 eitjes gevonden, iets minder dan in het seizoen daarvoor (10821) maar nog steeds heel veel. De zomer van 2023 begon heel droog maar eindigde zeer nat. Het was dan ook niet duidelijk of dit gunstig zou uitpakken voor de sleedoornpage. Tijdens het telseizoen viel regelmatig veel regen waardoor een flink aantal zoekdagen niet door kon gaan en we aan het einde van het seizoen wat tijd tekort kwamen. Hierdoor zijn bijvoorbeeld Doesburg, Ommen en Arnhem minder goed onderzocht. Door het hoge water waren sommige sleedoorns niet bereikbaar.

In bijlage I staat een kaartje van de verspreiding in 5x5-km-hokken in Nederland. Bijlage II bevat een ranglijst van de aantallen per gemeente en bijlage III een overzicht van de aantallen per provincie. In bijlage IV een overzicht van de georganiseerde zoekdagen.

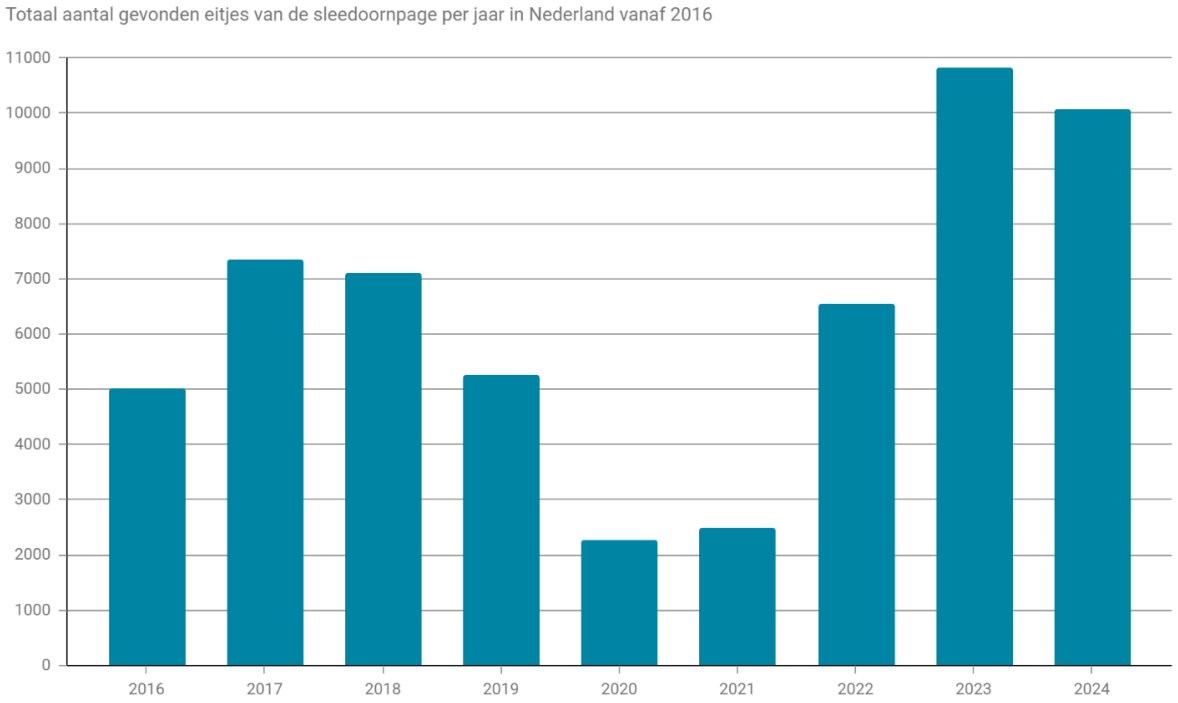

De resultaten waren landelijk gezien nogal wisselend. Terwijl in sommige plaatsen een record aantal eitjes werd gevonden waren er ook veel plaatsen waar minder werd gevonden dan vorig jaar. Landelijk gezien was het aantal redelijk vergelijkbaar met vorig jaar. Door het slechte weer waren er minder dagen om te gaan zoeken en soms kon ook door de hoge aantallen (kostte veel tijd om ze te registreren) of ondergelopen gebied niet alles afgezocht worden. Door de zeer vroege bloei van de sleedoorns en het heel vroeg uitkomen van de eitjes stopte het telseizoen eerder dan in andere jaren.

Gelderland was ook dit jaar weer de provincie met de meeste gevonden eitjes. Op de tweede plaats staat Overijssel. Samen zijn ze goed voor 82% (vorig jaar 86%) van de aantallen gevonden eitjes in het hele land. In Fryslân is voor zover bekend niet gezocht. In Drenthe, Overijssel, Gelderland, Noord-Brabant en Utrecht werden minder eitjes gevonden dan in het seizoen 2022-2023, alleen in Limburg werden meer eitjes gevonden. In de overige provincies komt de soort niet (meer) voor.

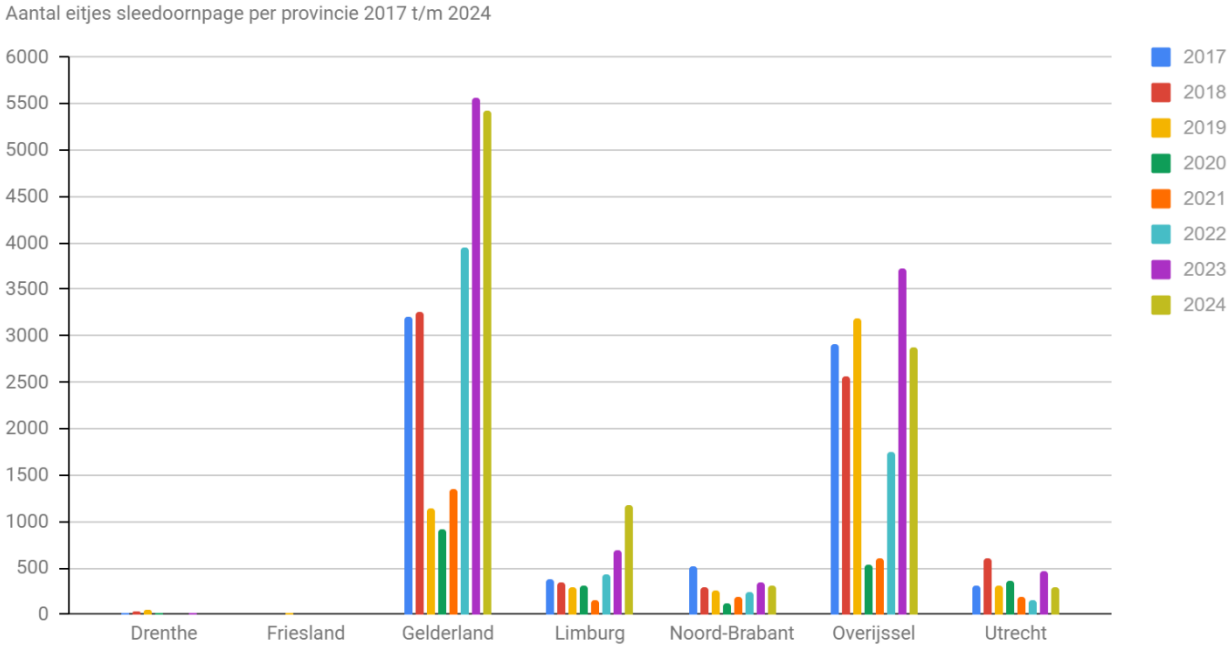

Opnieuw werden de meeste eitjes gevonden in Zwolle, net als vorig jaar weer gevolgd door Arnhem. Wageningen had echt een topjaar. Zwolle en Wageningen zijn heel goed onderzocht, Arnhem maar gedeeltelijk. Steenwijkerland en Duiven haalden net niet de 1000, maar in Steenwijkerland is buiten de vaste routes niet zoveel gezocht, terwijl in Duiven heel goed gezocht is. In de top 5 wisselden alleen Wageningen en Steenwijkerland van plaats. Records waren er in Apeldoorn, Brummen, Dieren, Duiven, Nunspeet, Westervoort en Zuid-Limburg. Er konden ook weer nieuwe plaatsen aan de lijst worden toegevoegd. Voor het eerst werden er namelijk eitjes gemeld uit Cuijk/Katwijk, Ellecom, Heerlen, Kerkrade, Laag Soeren, Oosterbeek, Renkum, Schoonbron, Wapenveld, Wenum-Wiesel, Windesheim en Zevenaar.

Van de gevonden eitjes was 3,0% gepredeerd, vorig jaar was dat 2,2%. Het werkelijke percentage van de predatie zal hoger liggen omdat we de eitjes die geheel verdwijnen voordat ze gevonden worden niet kunnen tellen. Bovendien worden eitjes ook nog gepredeerd nadat ze gevonden zijn. Daarnaast zijn gepredeerde eitjes vaak moeilijker te vinden en te herkennen.

De eitjes zijn inmiddels uit 198 km-hokken gemeld, vorig jaar 183. Na het begin van de ei-tellingen in 2003 stabiliseerde het aantal km-hokken zo rond de 50 in 2013. Daarna nam tot 2019 het aantal hokken toe. In die periode werden meer waarnemers actief en werden nieuwe plekken ontdekt. Door de droogte liep het aantal iets terug in 2019-2020 en 2020-2021. Daarna zette de toename weer door, waarschijnlijk weer door meer actieve waarnemers en nieuw ontdekte plekken (vooral omgeving Arnhem en Zuid-Limburg). Ook lijkt de soort te profiteren van het opwarmende klimaat. Toename zien we ook in het aantal km-hokken per seizoen waarin voor het eerst eitjes gemeld worden. Het schommelt doorgaans zo tussen de 7 en 17 nieuwe km-hokken per seizoen, de laatste 2 jaar is dat aantal flink toegenomen tot 35 afgelopen seizoen.

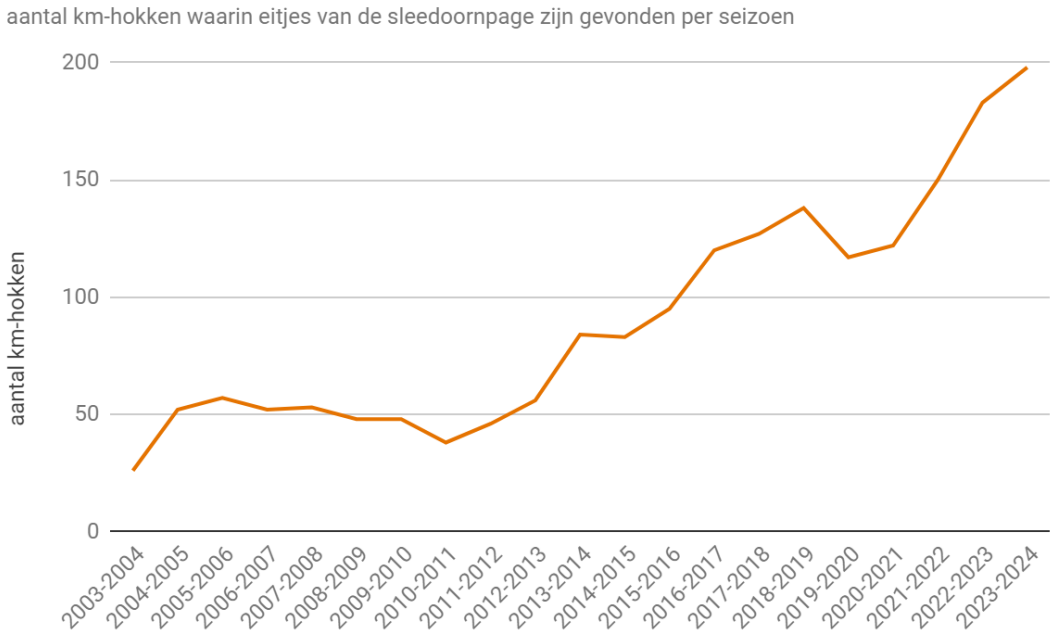

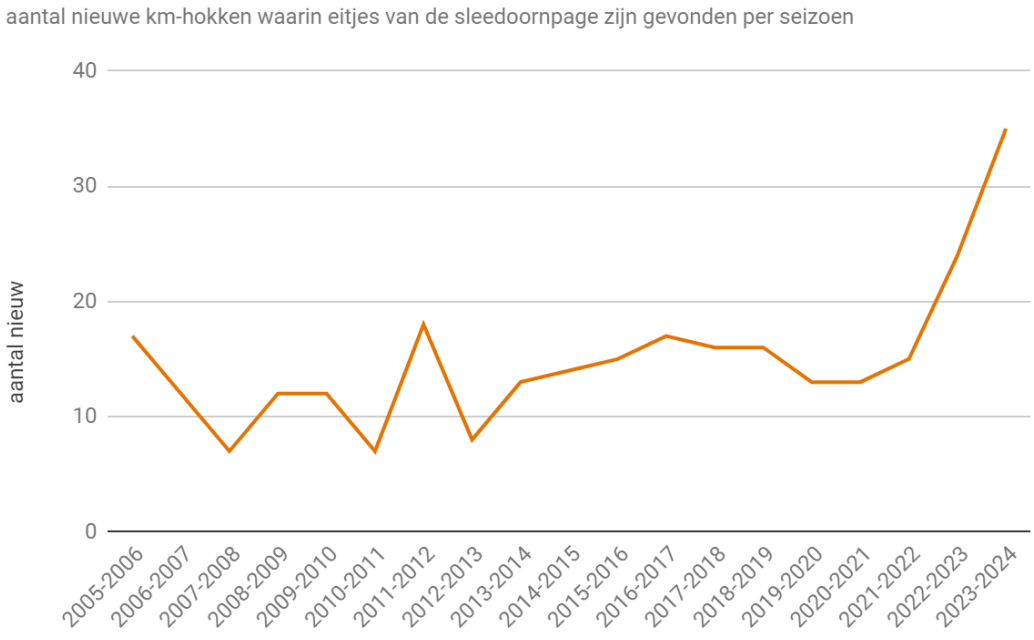

Hieronder volgt een overzicht per provincie en gemeente. Indien de naam van de plaats niet dezelfde is als de naam van de gemeente of er zijn meerdere vindplaatsen in de gemeente wordt de gemeentenaam achter de plaatsnaam vermeld. Toelichting bij de kaartjes: in oranje de verspreiding in 2023-2024, in grijs de verspreiding van 2013-2014 tot en met 2022-2023. De aantallen per jaar zijn niet altijd goed met elkaar te vergelijken, in sommige jaren wordt bijvoorbeeld op minder plaatsen gezocht, zijn juist meer waarnemers actief of was het weer minder geschikt. Ook worden soms nieuwe plekken ontdekt. Het geeft meestal wel een indruk van hoe het met de soort in het betreffende gebied gaat.

1: Fryslân

De enige plek in Fryslân waar de sleedoornpage voorkomt is Wolvega. Hier werd afgelopen winter niet gezocht. Het is onzeker of de soort er nog voorkomt.

Kilometerhokken van de vindplaatsen in Fryslân in de winter 2023-2024

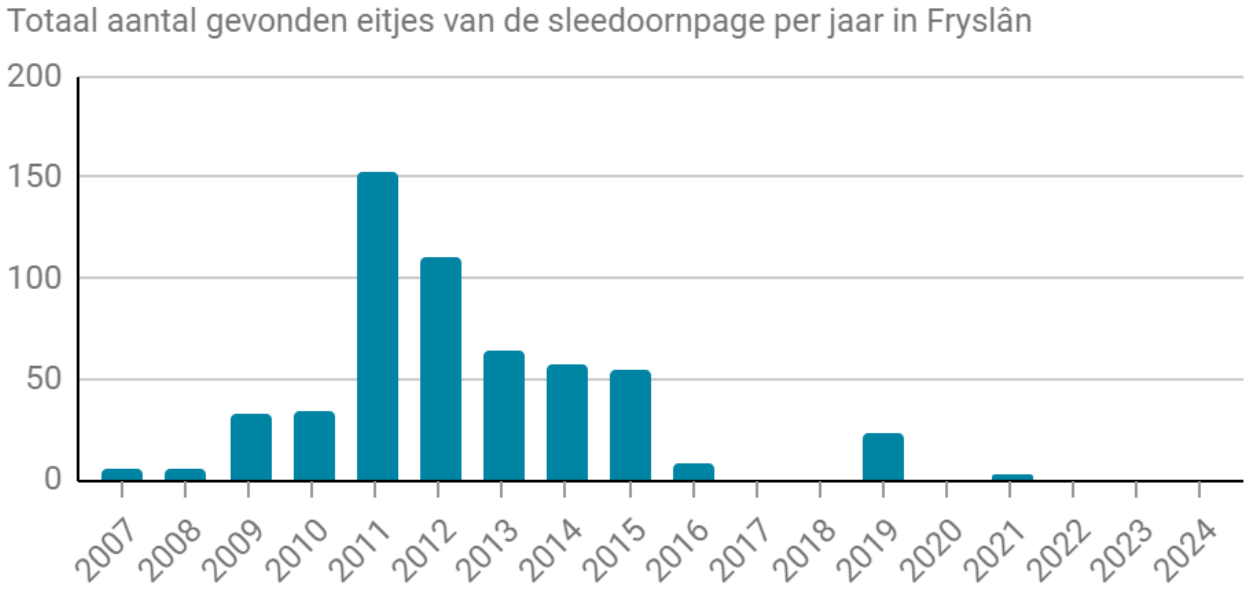

2: Drenthe

De enige plek in Drenthe waar de sleedoornpage voorkomt is Zuidwolde. Er werden 3 eitjes gevonden, vorig jaar nog 12. De bijdrage aan het totaal aantal landelijk gevonden eitjes was deze winter 0,0%.

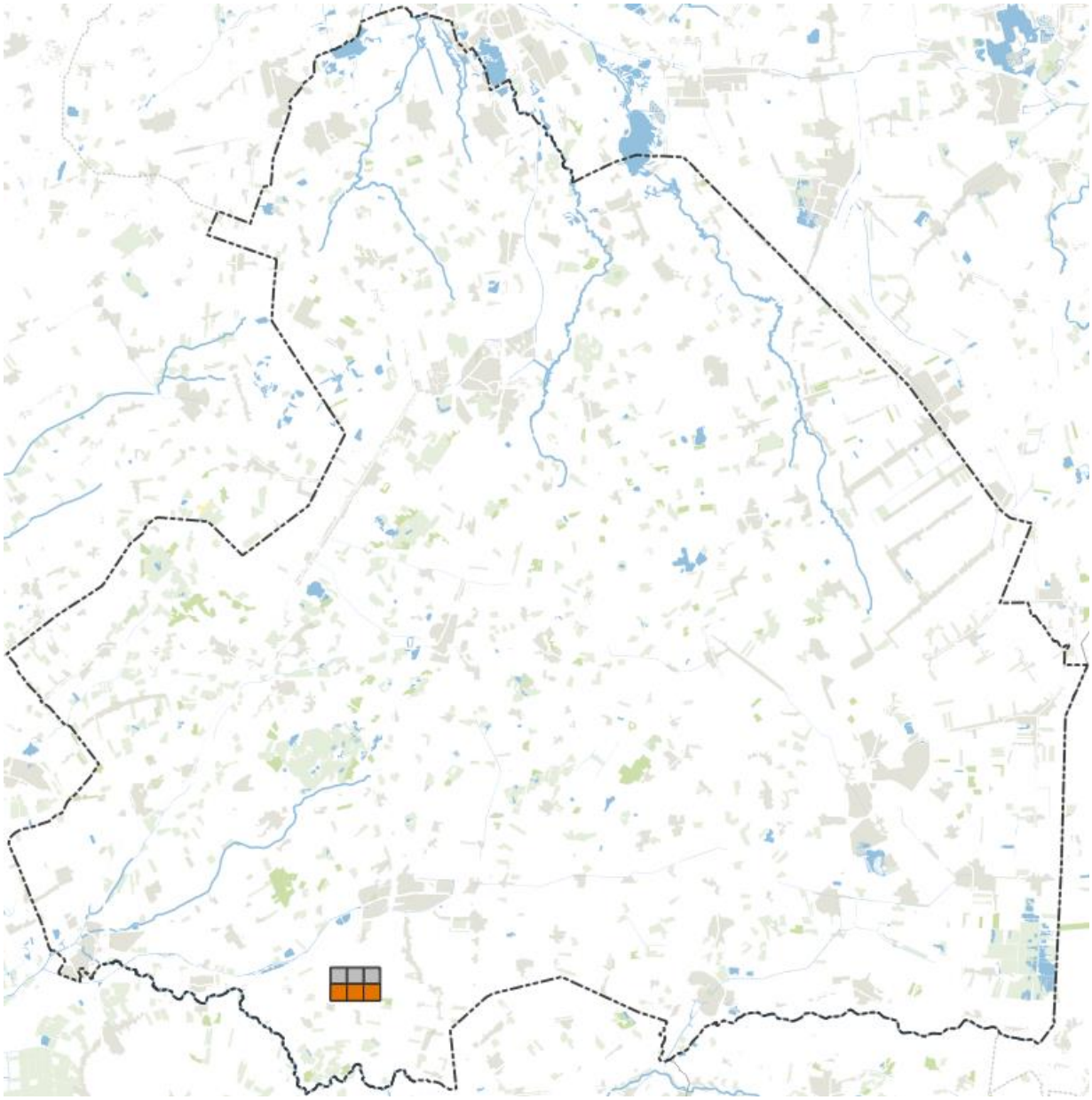

Kilometerhokken van de vindplaatsen in Drenthe in de winter 2023-2024

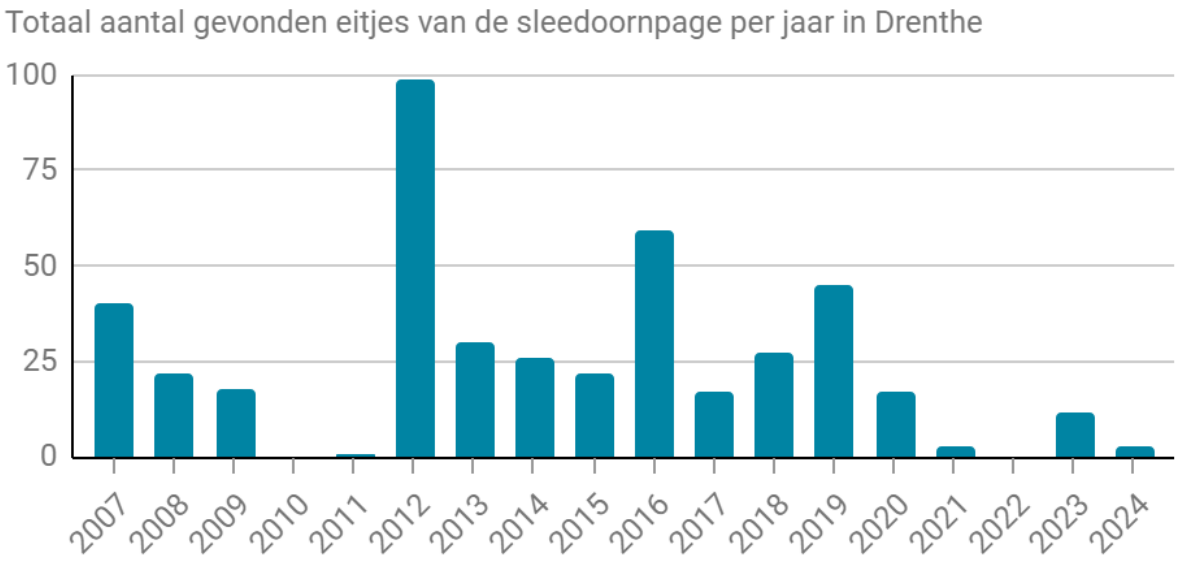

2.1 Zuidwolde (gemeente de Wolden)

In Zuidwolde werden 3 eitjes gevonden (vorig jaar 12), er werden ook nog 2 eitjes in de buurt van de Oosterweg gemeld maar die zijn nog niet door een validator afgehandeld in de NDFF en worden nu niet meegeteld. De eitjes werden verspreid over meerdere locaties in het dorp gevonden, maar niet alle bekende locaties werden bezocht.

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Zuidwolde in de winter 2023-2024

3: Overijssel

In Overijssel had de sleedoornpage een goed jaar (2868 eitjes), maar dit was wel veel minder dan vorig jaar (3731). In Steenwijkerland en Ommen werd niet alles afgezocht, terwijl in Zwolle het aantal ook echt lager was dan vorig jaar. De bijdrage aan het totale aantal landelijk gevonden eitjes was deze winter 28,5% (vorig jaar 34,5%).

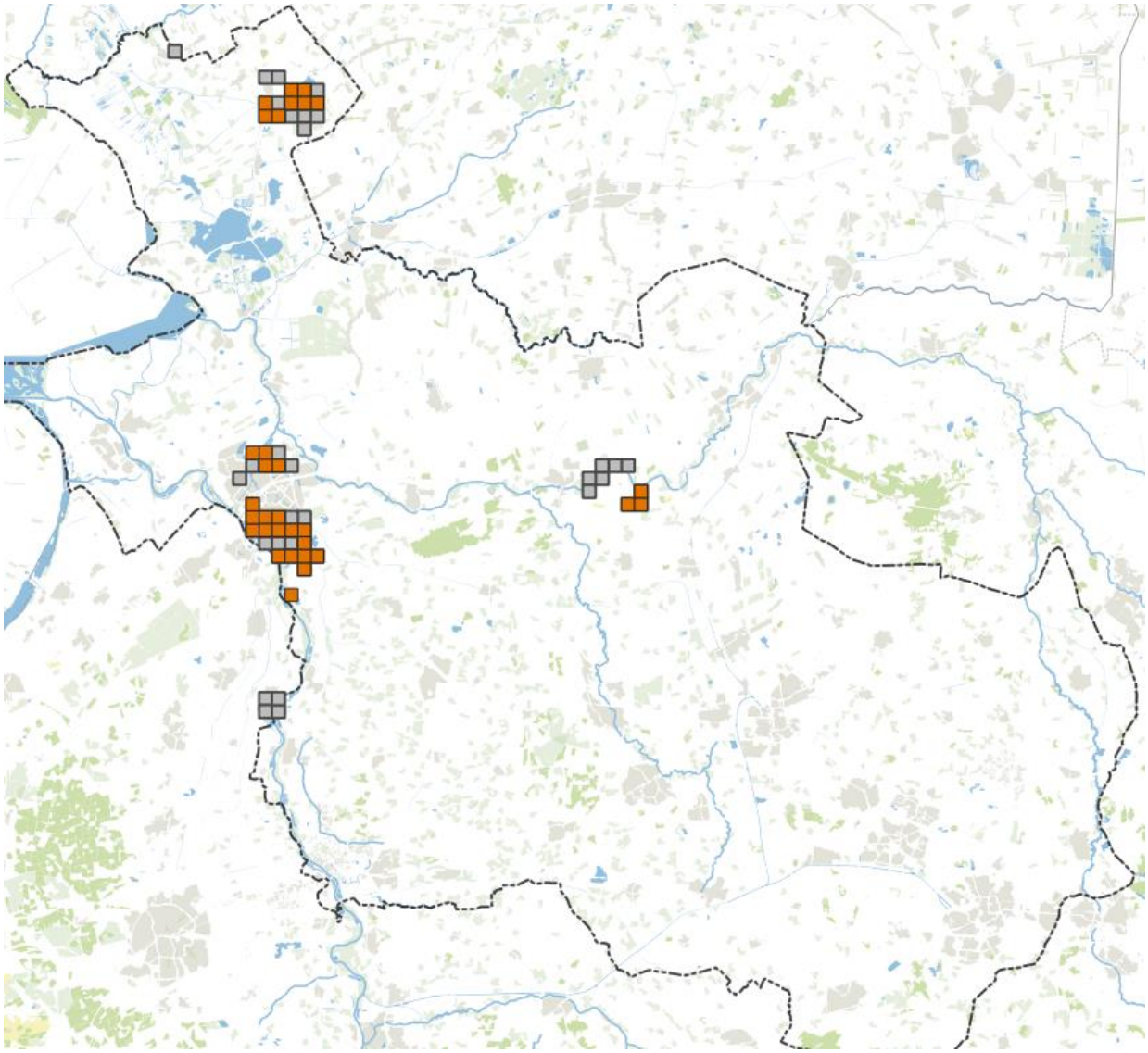

Kilometerhokken van de vindplaatsen in Overijssel in de winter 2023-2024

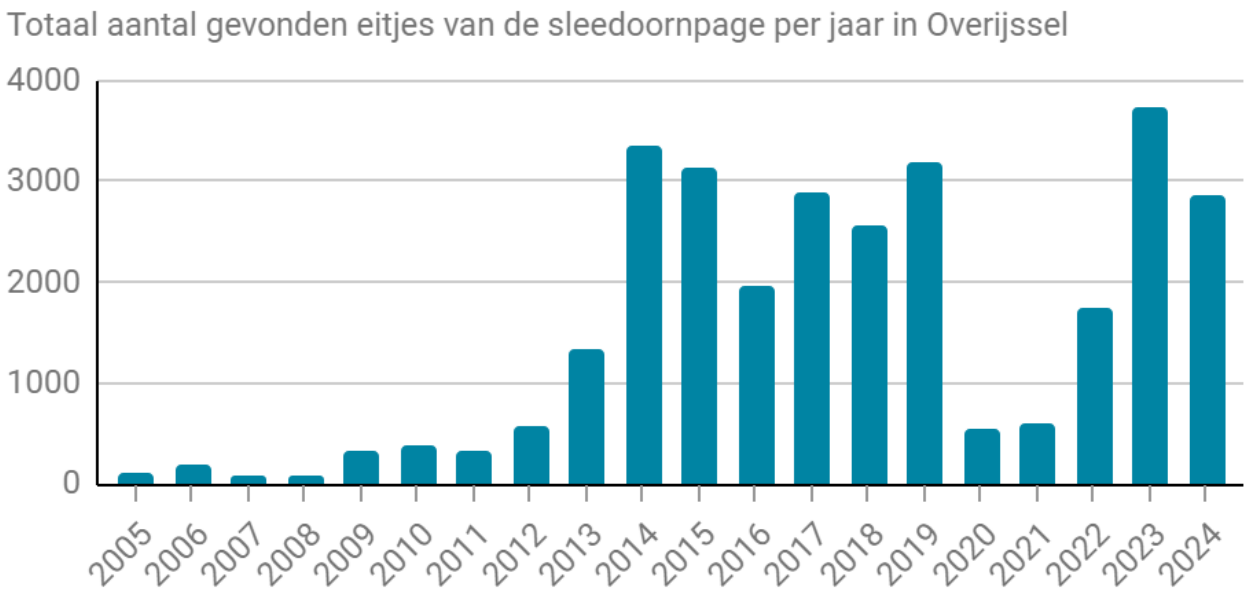

3.1 Steenwijk (gemeente Steenwijkerland)

In totaal werden hier 998 eitjes gevonden, minder dan vorig jaar (1223). Niet alle bekende locaties werden bezocht, dus er zullen nog veel eitjes onontdekt zijn gebleven. In de groenstrook langs het spoor, ook bekend als de Lange Baan, werden 257 eitjes gevonden, veel minder dan vorig jaar (423). Het nabij gelegen Sportpark de Nieuwe Gagels deed het ook wat minder, er werden 251 eitjes gevonden tegen 469 vorig jaar. In het Broekslagenbos een van de slechtste jaren met 28 eitjes (vorig jaar 83). Verder werden hier en daar wat plekken (gedeeltelijk) bezocht: Koterhoek 35 (vorig jaar 54), Parallelweg 54 (vorig jaar 43), het terrein van Kornelis Caps & Closures 160 (vorig jaar 54), langs de velden van de Steenwijkse Boys (vorig jaar 31), Zuidveen 42 (vorig jaar 20). Langs de Steenwijker Aa werden nog 126 eitjes gevonden, een deel ervan zat op struiken die gesnoeid zouden worden. Die eitjes zijn meegenomen en op andere plaatsen weer uitgezet.

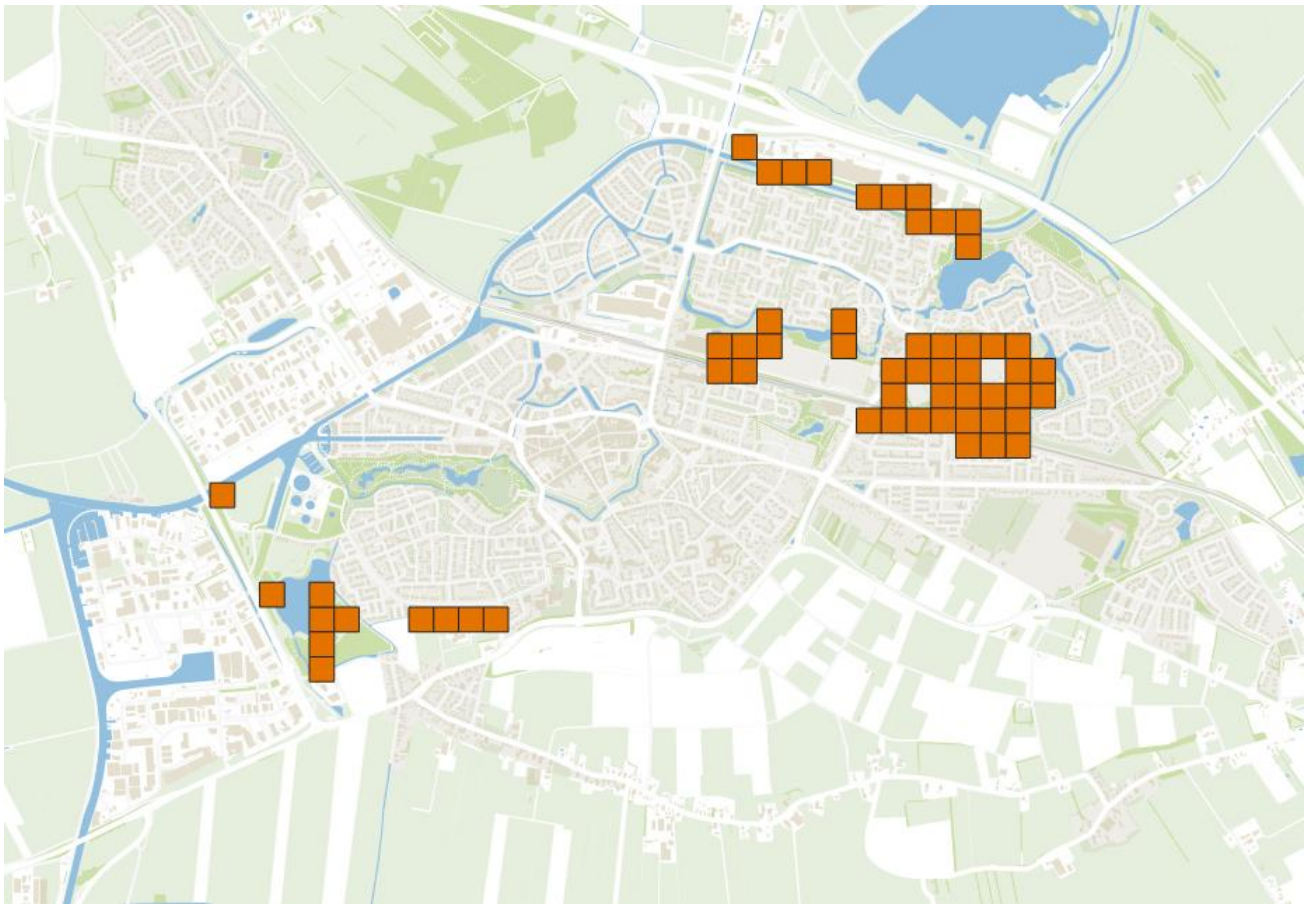

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Steenwijk in de winter 2023-2024

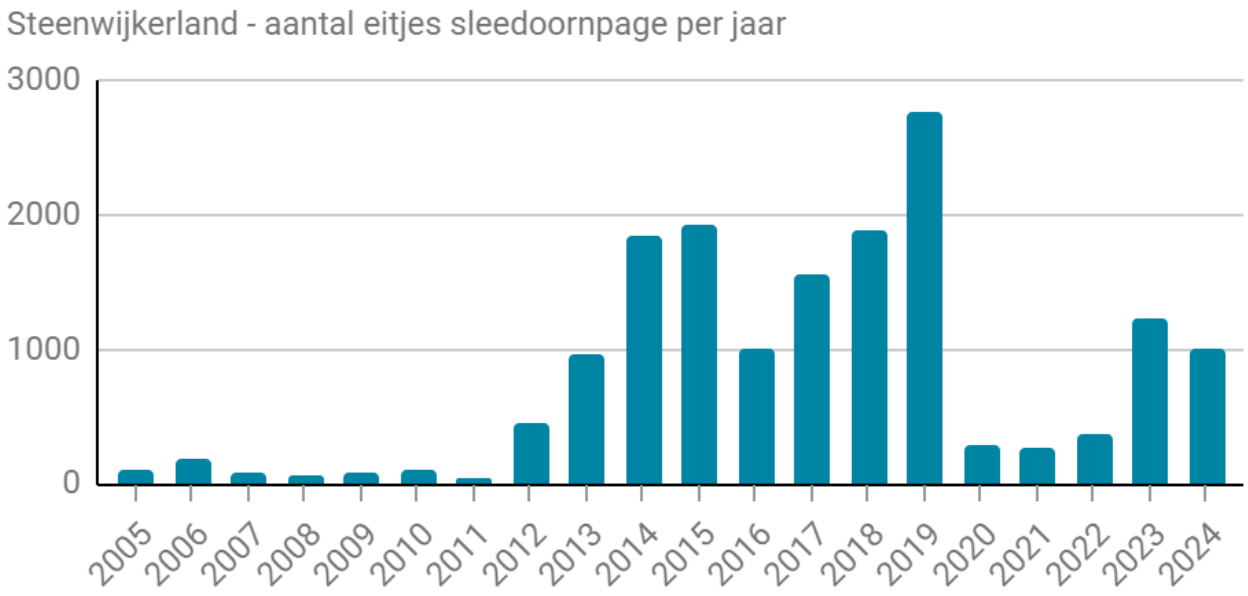

3.2 Zwolle, Windesheim (gemeente Zwolle)

In Zwolle werden 1818 eitjes gevonden, vorig jaar was dat 2483. Vooral in Zandhove en De Oude Mars werden veel eitjes gevonden. Een deel van de vindplaatsen bestaat uit monitoringroutes, ze worden jaarlijks onderzocht. Deze routes zijn:

route	2022-2023	2023-2024
IJsselallee Windesheim	23	1
IJsselallee Lunentunnel	27	17
IJsselallee Schellertunnel	58	24
IJsselallee Reysigerweg	93	18
IJsselallee Grenslaan	6	5
Sportpark Jo van Marle	183	278
Schellerpark	95	146
Ittersumerpark	32	30
Zandhove	344	472
De Oude Mars	463	449

Langs de IJsselallee werden op alle routes minder eitjes gevonden. Het is niet duidelijk waar dat aan lag. Op de nieuwe aanplant werden hier en daar eitjes gevonden. Voor de routes Zandhove en Schellerpark was het een record, voor het Sportpark en De Oude Mars net niet. In het Sportpark en het Schellerpark zaten veel eitjes op de jonge aanplant.

Op diverse andere plaatsen in Zwolle-Zuid werden eitjes gevonden. Langs de Burgemeester De Vos van Steenwijklaan werden vorig seizoen nog 158 eitjes gevonden, nu bleef de teller bij 10 steken. Een groot deel van de sleedoorns was weggemaaid.

Ook In het noorden van de stad komt de soort voor, maar dat levert meestal niet veel eitjes op. Deze keer werden er toch 55 stuks gevonden. Bij de Overijsselse Vecht werden 4 eitjes gevonden maar die zijn nog niet door een validator afgehandeld in de NDFF en worden nu niet meegeteld. Voor het eerst werden eitjes gevonden in de uiterwaarden bij Windesheim. In totaal 11 stuks.

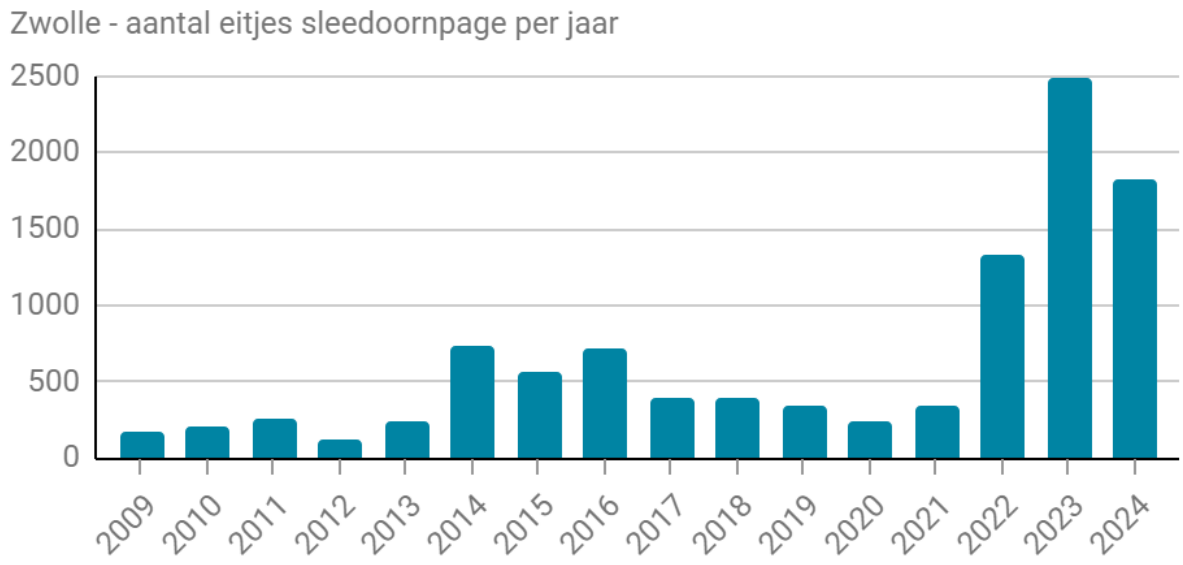

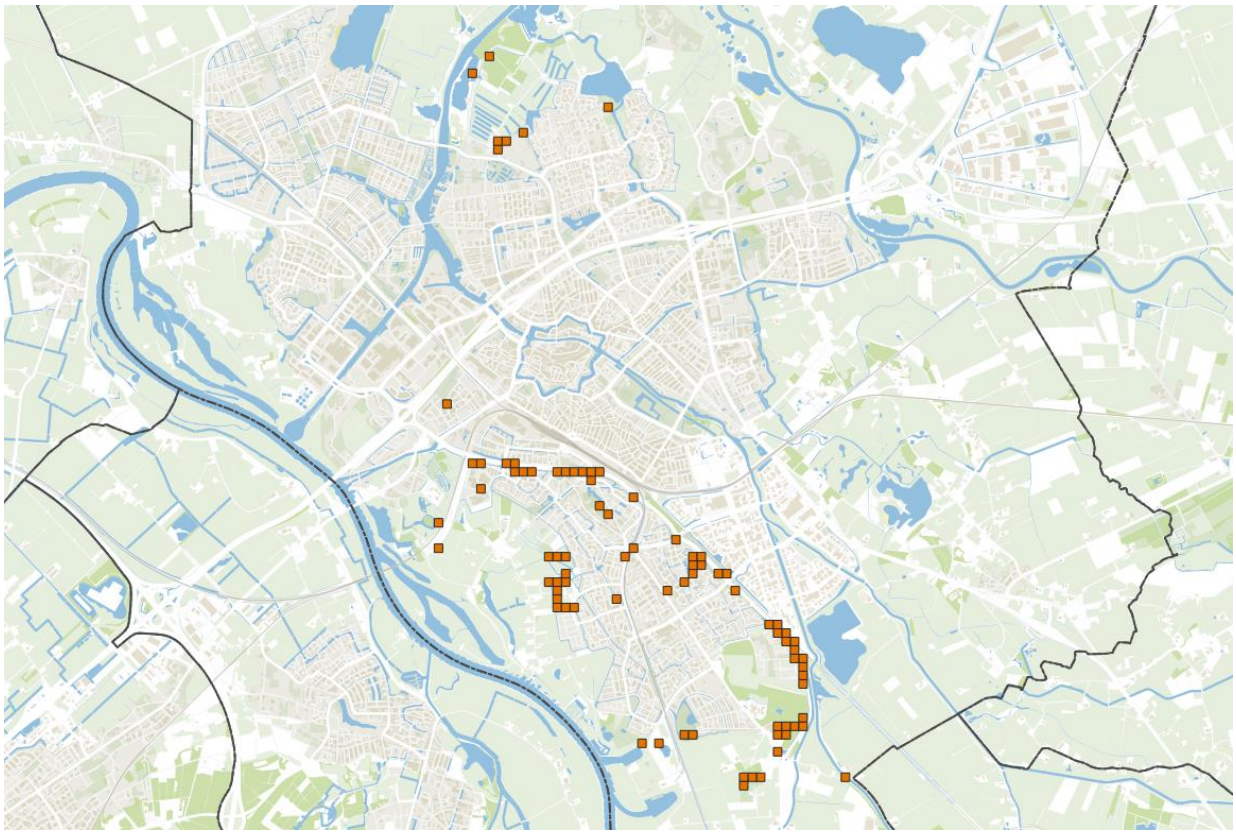

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Zwolle in de winter 2023-2024

3.3 Ommen

Hier werd alleen de camping Huttopia De Roos bezocht. Er werden 42 eitjes gevonden, vorig jaar waren dat er maar 22. Er was geen tijd meer om de Prathoek te bezoeken. Ook uit de rest van het gebied kwam geen enkele melding dit jaar.

4. Gelderland

In Gelderland werden afgelopen seizoen 5409 eitjes geteld, vorig jaar waren dat er iets meer (5571). De bijdrage aan het totale aantal landelijk gevonden eitjes was deze winter 53,7% (vorig jaar 51,5%). Er werden enkele nieuwe plekken met eitjes gevonden: Ellecom, Laag Soeren, Oosterbeek, Renkum, Wapenveld, Wenum-Wiesel, Zevenaar. Ook in bekende plaatsen werden soms nieuwe plekken gevonden, zoals in Dieren, bij Brummen, Ede, Wageningen, Duiven en Westervoort.

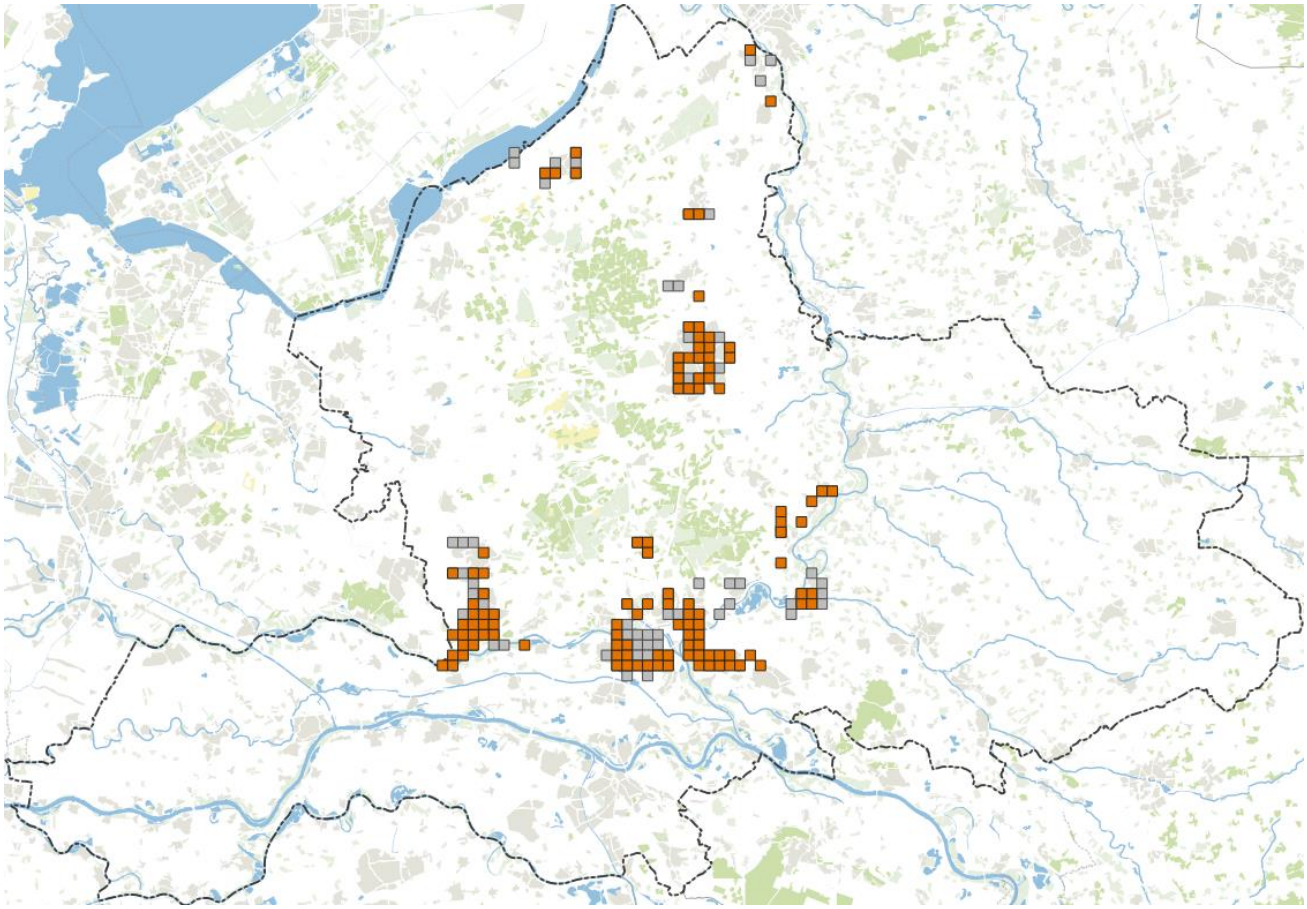

Kilometerhokken van de vindplaatsen in Gelderland in de winter 2023-2024

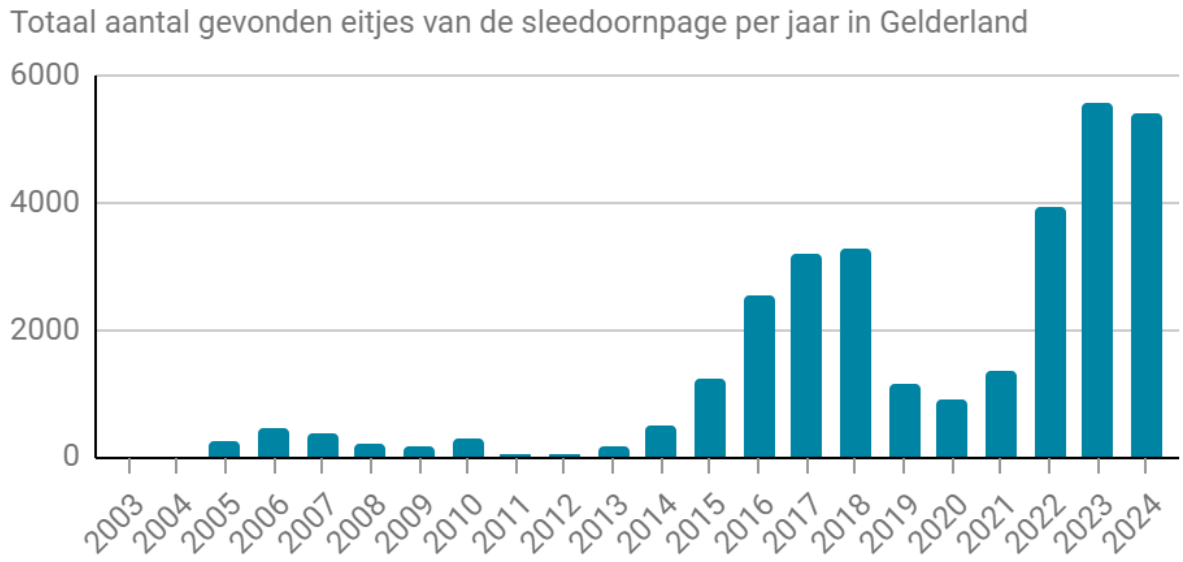

4.1 Hattem

Hier werden 2 eitjes gevonden in een tuin. Vorig jaar werd maar 1 eitje gevonden.

4.2 Wapenveld (gemeente Heerde)

Hier werden voor het eerst 4 eitjes gevonden.

4.3 Nunspeet

Er werden dit jaar precies 100 eitjes gevonden, een record. Vorig jaar al best veel met 67. Ook langs de Harderwijkerweg (15) en de Nijverheidsweg (9) werden weer eitjes gevonden. Opvallend veel eitjes in de Bijentuin op jonge sleedoornscheuten: 22 stuks. Normaal hebben we hier hooguit enkele eitjes en dan nog niet eens elk jaar.

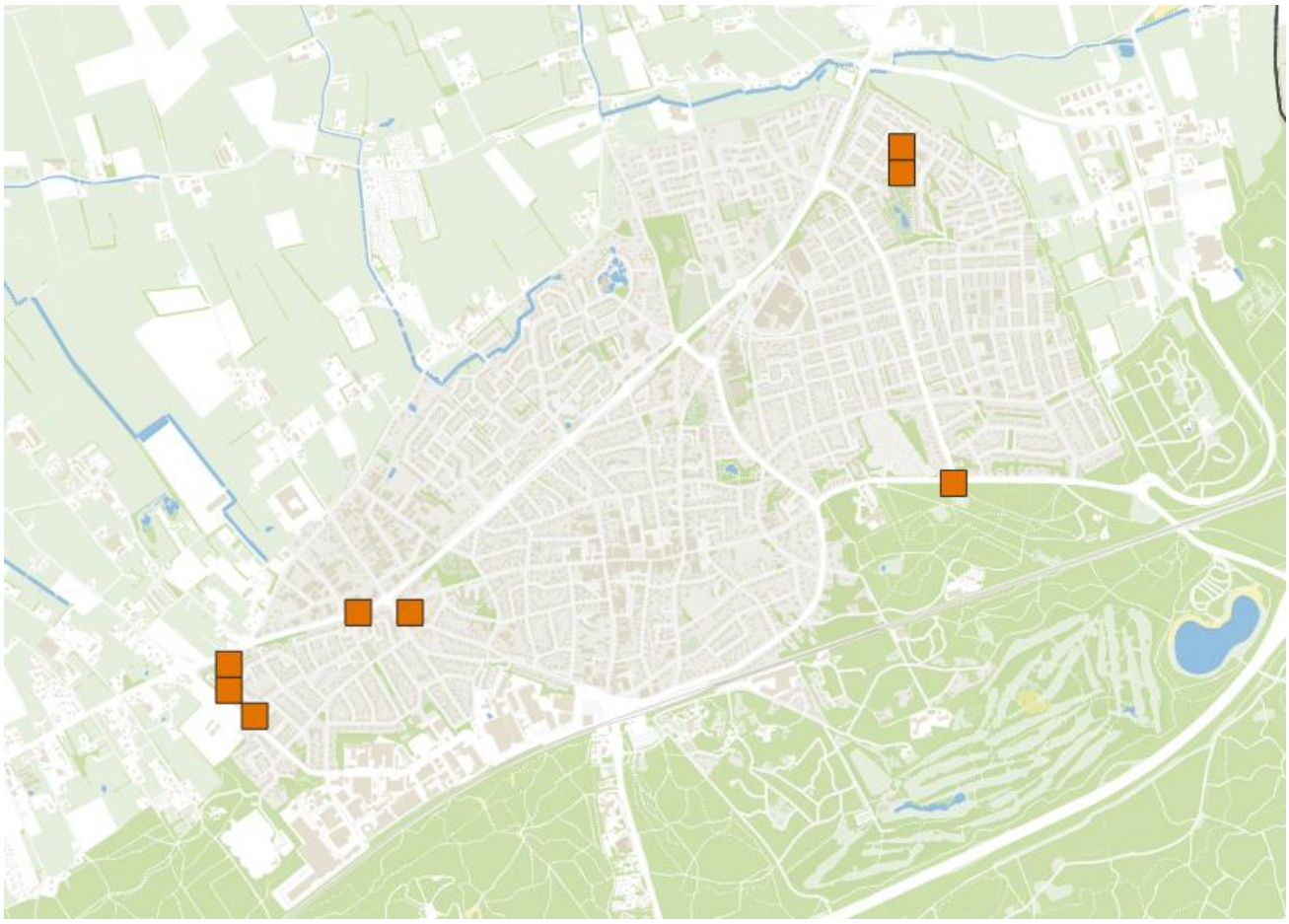

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Nunspeet in de winter 2023-2024

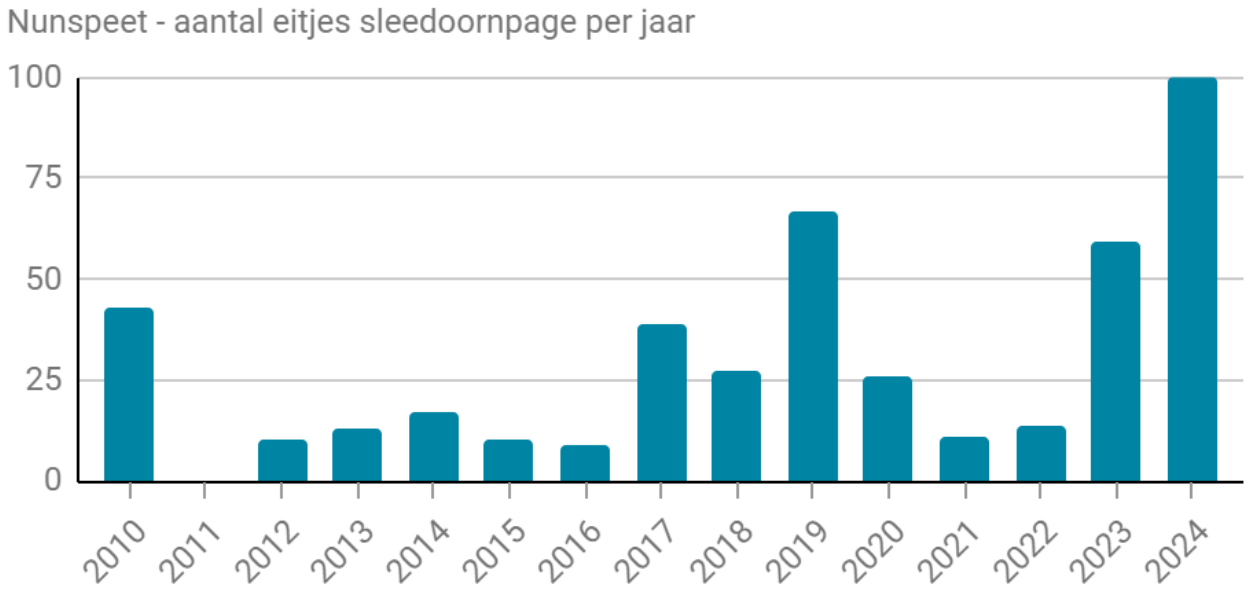

4.4 Epe, Vaassen (gemeente Epe)

In Epe werden dit seizoen 60 eitjes gevonden, 3 meer dan het seizoen daarvoor (57). Op de route in het Vegtelarijpark werden 9 eitjes geteld, het hoogste aantal sinds 2018. Klaarbeek leverde 37 eitjes op tegen 45 in de winter van 2022-2023.

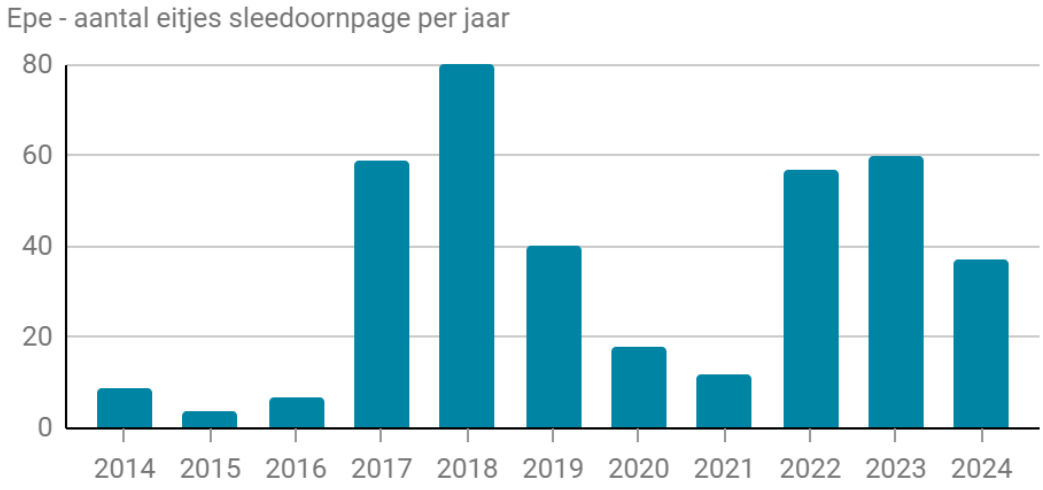

Het is niet bekend of er nog in Vaassen is gezocht, er kwamen in elk geval geen meldingen uit het natuurgebied Korte Broek. Vorig jaar werden daar 8 eitjes gevonden.

4.5 Apeldoorn, Wenum-Wiesel (gemeente Apeldoorn)

In Apeldoorn werden 420 eitjes gevonden, net iets meer dan vorig jaar (401). Opnieuw een record. Hieronder het verslag gemaakt door de telgroep:

locatie	aantal	opmerkingen
Zuiderpark	91	Aanzienlijk meer dan in 2023
Haringvliet	4	In 2021 aangeplante sleedoorn ziet er wel kansrijk uit
Winkewijert: vanaf hoek Molecatenlaan/Kruisvoorde, Nijenbeek	0	Vrijwel geen sleedoorns meer.
Laan van Westenenk	6	Op één klein struikje langs het fietspad
heemtuin Matenpark	21	Opslag sleedoorn gemaaid voordat markering was aangebracht, vijf eitjes op afgemaaide struikjes gevonden, aangebonden in andere struik
Olieslagershorst / Wolwevershorst	17	Tien in door enkele bewoners onderhouden groenstrook, zeven in tuin teller, waarvan vier op pruim
Laan van Kuipershof/Kanaal Zuid	13	Voor het eerst na twee jaar vergeefs gezocht te hebben eitjes gevonden.
De Maten overig	2	Gildenlaan en Ketelboetershoek
De Burcht	26	Meeste eitjes bij het 'rondje', verder mooie opslag met eitjes bij Noorderhoogte
Lage Landenlaan	0	Lijkt wél een geschikt struweel.
De Jagershuizen / Termaaden	57	Waaronder vijftien op een klein strookje sleedoorns iets ten noorden van Termaaden.
Koningsbeek	1	Hier was vrij stevig gesnoeid, waarbij ook enkele sleedoorns verdwenen zijn.
voorheen Capgemini (Kanaal Noord / Anklaarseweg)	6	Berm langs Kanaal Noord staat er goed bij, desondanks hier slechts één eitje gevonden, overige eitjes in struweel rond parkeerplaats
Jacqueline van der Waalssingel	15	Voor het eerst na twee jaar vergeefs gezocht te hebben eitjes gevonden. Struweel was vóór het maaien afgezet met lint.
Mheenpark	2	Alleen twee eitjes op een klein struikje langs de Mheenlaan, sleedoorns staan er wél goed bij
Kervelstraat	5	Vlakbij het bruggetje
Anklaar	7	Op diverse plekken in de wijk
Holthuis / Waterloseweg / Beatrixlaan	37	Bij het Holthuis staan vooral sleedoorns op een onbereikbare plek langs het spoor
Ugchelseweg	43	Vooral veel op kleine struikjes ten zuiden van de brug over de Eendrachtspreng bij het politiebureau
Park Zuidbroek	62	Erg mooie strook sleedoorns met voldoende nectarplanten in de buurt.
Welgelegen	5	Drie bij Montessorischool, twee in moestuin Havenpark
totaal	**420**	

In Wenum-Wiesel werden voor het eerst 2 eitjes gevonden. Dat brengt het totaal in de gemeente Apeldoorn op 422.

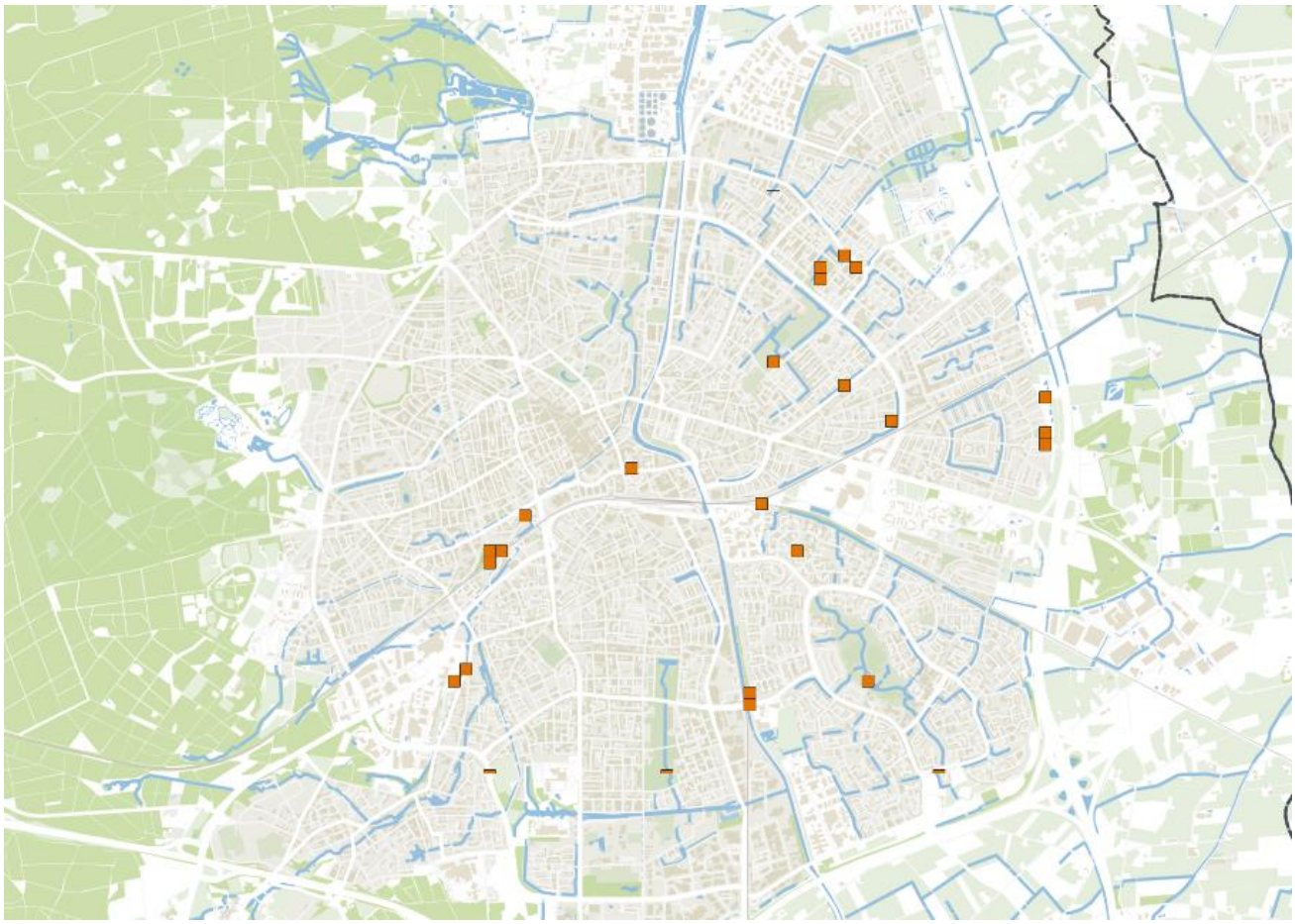

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Apeldoorn in de winter 2023-2024, Wenum-Wiesel staat niet op de kaart.

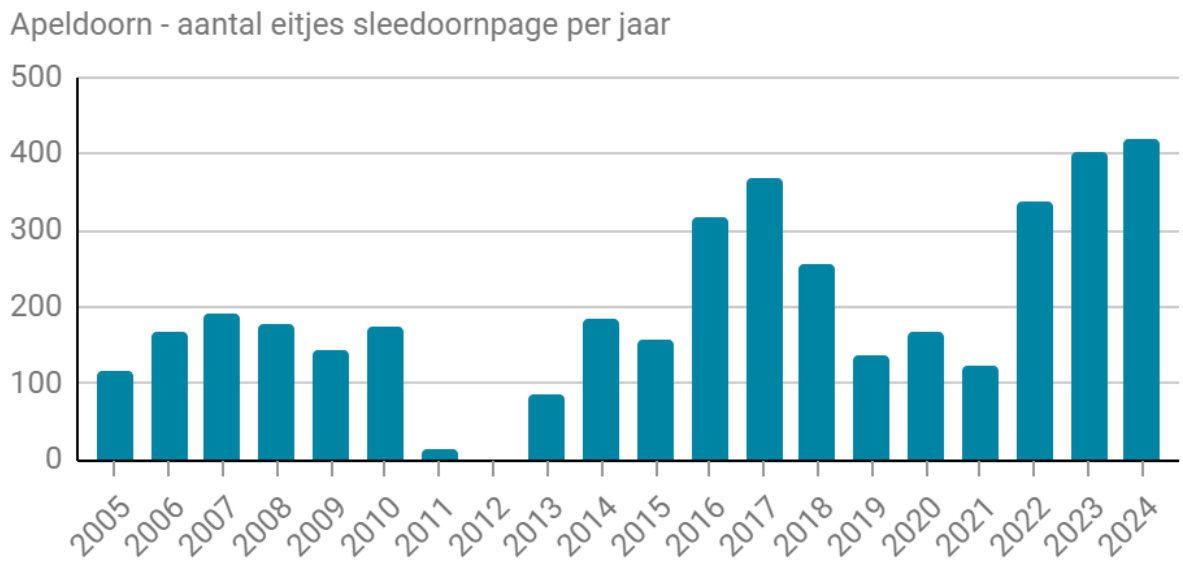

4.6 Brummen, Leuvenheim (gemeente Brummen)

Hier werden 35 eitjes gevonden, vorig jaar 30. In parkje ’t Goor werden 10 eitjes gevonden, vorig jaar nog 23. In de De Visserstraat werden nu wel weer eitjes gevonden, 5 stuks. En 9 eitjes in de Meengatstraat, verdeeld over 2 plekken. In het buitengebied ten zuidwesten van Brummen werden nog 10 eitjes gevonden. Ten zuiden van Leuvenheim werd ook nog een eitje ontdekt. Die laatste twee plekken zijn nieuw.

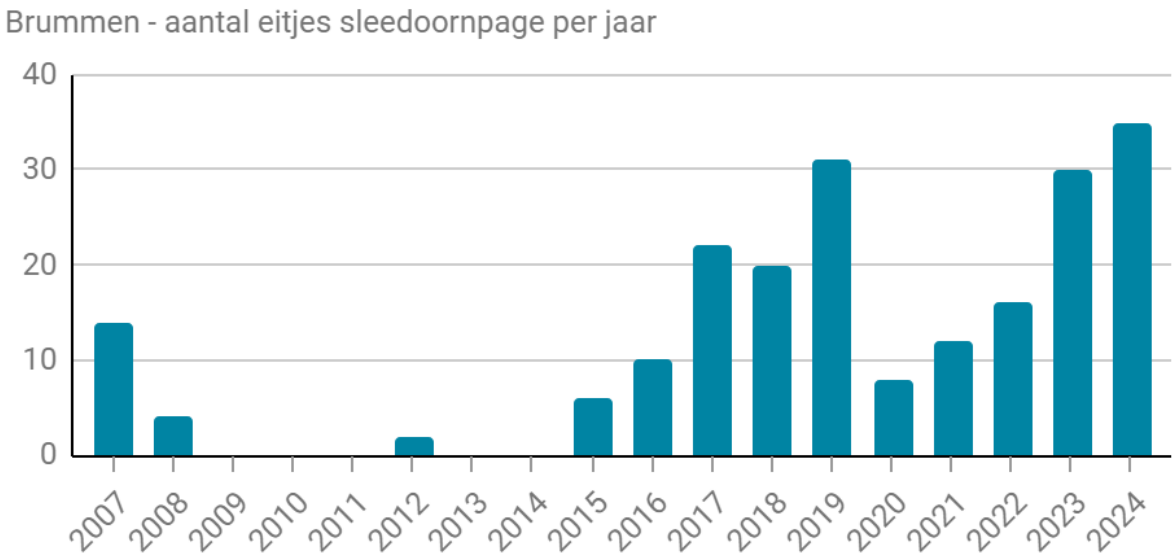

4.7 Dieren, Laag Soeren, Rheden, Velp (gemeente Rheden)

Na de ontdekking vorig seizoen dat de soort in Dieren voorkomt werden nu op meer plekken eitjes gevonden, in totaal 35. Vorig jaar 4. In het buitengebied van Laag Soeren werd 1 eitje gevonden. Het is onbekend of er in Rheden gezocht is, maar vorig jaar leverde dat nog 15 eitjes op. In Velp werden op Larenstein minimaal 23 eitjes gevonden maar door de vele waarnemers is het niet duidelijk hoeveel het er precies waren. Er werden 2 eitjes gevonden net buiten Larenstein langs de Larensteinselaan. In de Talingsingel werd voor het eerst een eitje gevonden.

4.8 Doesburg

De populatie in Doesburg werd in december 2014 ontdekt in Beinum. In die winter werd niet de hele wijk afgezocht maar een jaar later werd dat wel grotendeels gedaan. Dat was ook de beste winter tot nu toe, toen er meer dan 450 eitjes gevonden werden. Daarna nam de populatie flink af tot 2019-2020 (toen 84 eitjes), waarna de stand langzaam weer verbeterde. Helaas viel het de afgelopen winter erg tegen. Door werkzaamheden in het najaar van 2023 langs de Bingerdenseweg, doorgaans de beste plek van de wijk, verdwenen veel sleedoorns met de daarop afgezette eitjes. We kwamen niet verder dan 16 eitjes. Molengaarde leverde een goed aantal eitjes op, 54 stuks tegen 40 vorig jaar. Elders in de wijk werden nog 16 eitjes gevonden, wat het totaal op 86 brengt. Er zijn nog meer locaties in de wijk maar er was aan het einde van het seizoen geen tijd meer om verder te zoeken.

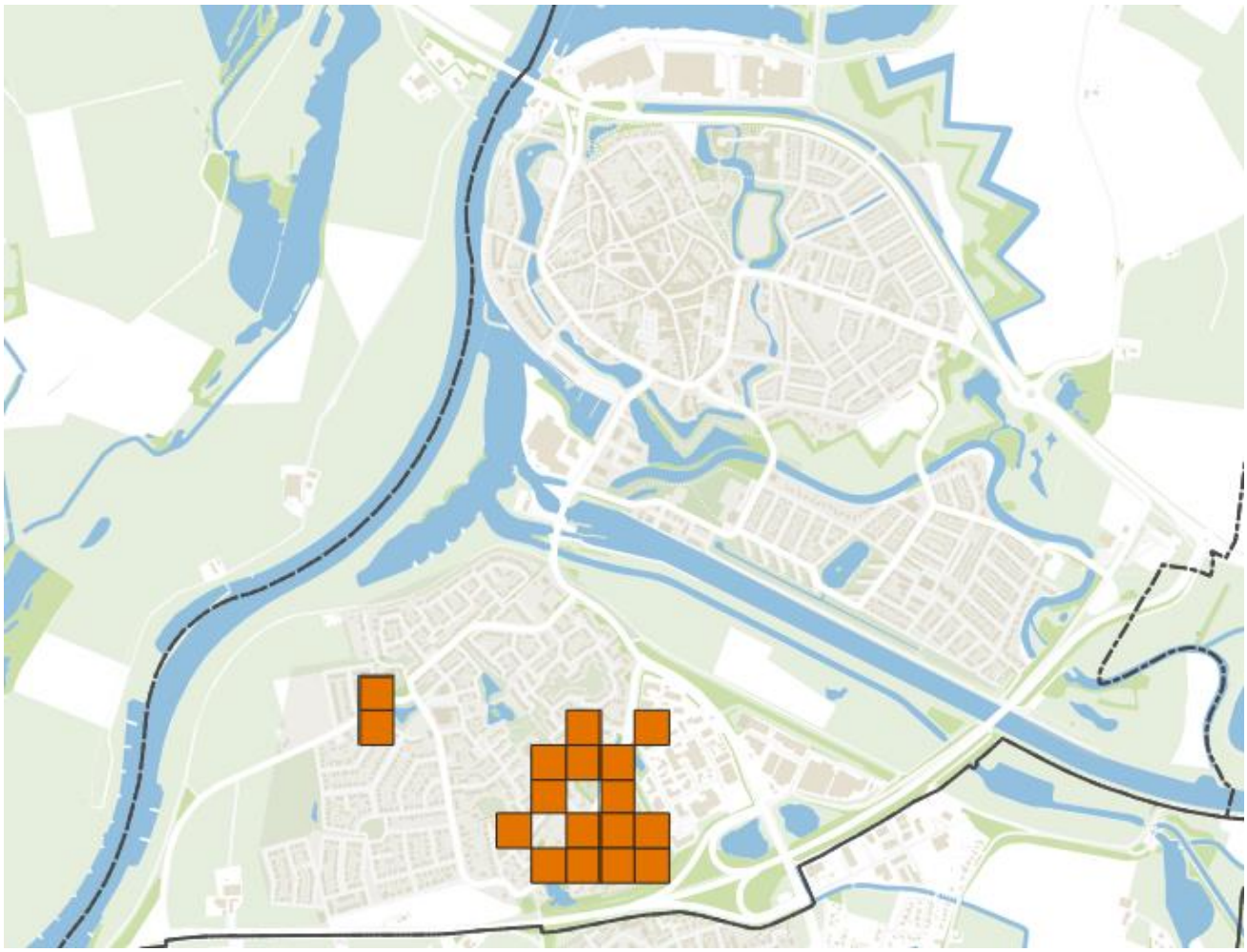

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Doesburg in de winter 2023-2024

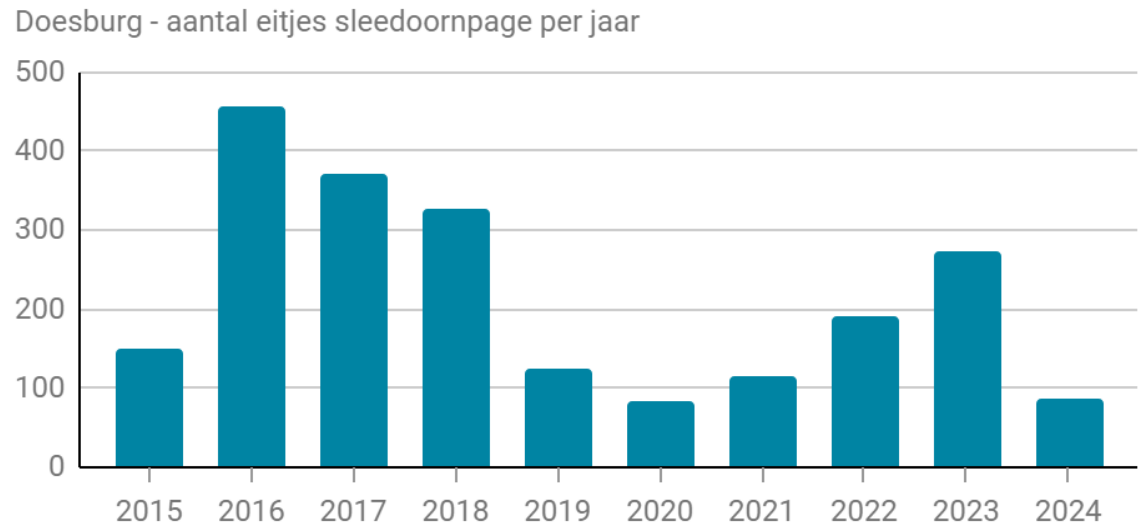

4.9 Angerlo, Zevenaar (gemeente Zevenaar)

In Angerlo werden aan het einde van het telseizoen 3 eitjes gevonden, vorig jaar nog 5. Alleen het plantsoentje langs de provinciale weg werd bezocht. In Zevenaar werd een vrouwtje sleedoornpage gezien die eitjes aan het afzetten was op een Prunus-cultivar in een tuin. Hier werden 5 eitjes gevonden. Het waren de eerste eitjes ooit gemeld in Zevenaar.

Een van de eitjes die in Zevenaar werden gevonden, deze werd na enkele weken gepredeerd. Foto: Menno Venema

4.10 Arnhem

In totaal werden hier 1451 eitjes gevonden, vorig jaar nog 2210. Er werd op minder plekken gezocht dan vorig jaar.

In Arnhem-Noord werd op diverse plekken gezocht. Hoogkamp 3 eitjes (vorig jaar 2), Het Dorp 2 eitjes (nieuwe plek), Braamberg 6 eitjes (nieuwe plek), Klarenbeek 3 eitjes (nieuwe plek), Hoogte 80 viel wat tegen met 44 eitjes (vorig jaar 50), Over het lange water 133 (vorig jaar 8), Presikhaaf 1 (vorig jaar 20), Veteranenlandgoed Vrijland (Arnhemse deel) 80 eitjes, er is een groter deel van de sleedoorns onderzocht dan vorig seizoen (toen 7 eitjes) maar er staat zoveel sleedoorn dat je er nog veel meer moet zitten.

In Arnhem-Zuid werd gezocht in Rijkerswoerd (520 eitjes, vorig jaar 673), De Laar-Oost (469 eitjes, vorig jaar 961), De Laar-West (30 eitjes, vorig jaar 237), Elderveld (168 eitjes, vorig jaar 120). In Rijkerswoerd zaten veel eitjes op jonge aanplant. Alleen Rijkerswoerd werd vrijwel

geheel onderzocht, de andere genoemde wijken slechts voor een deel. Door tijdgebrek kon er in de overige wijken in Arnhem-Zuid niet gezocht worden.
In Over het lange water werden takjes met gemarkeerde eitjes geroofd door onbekenden. Ook werd hier een hoekje waar sleedoorns stonden met eitjes van de sleedoornpage met de grond gelijk gemaakt.

In Over het lange water werden takjes met eitjes geroofd. Foto: Sven Wiersma

In Over het lange water werd een vindplaats met eitjes om zeep geholpen. Foto: Sven Wiersma

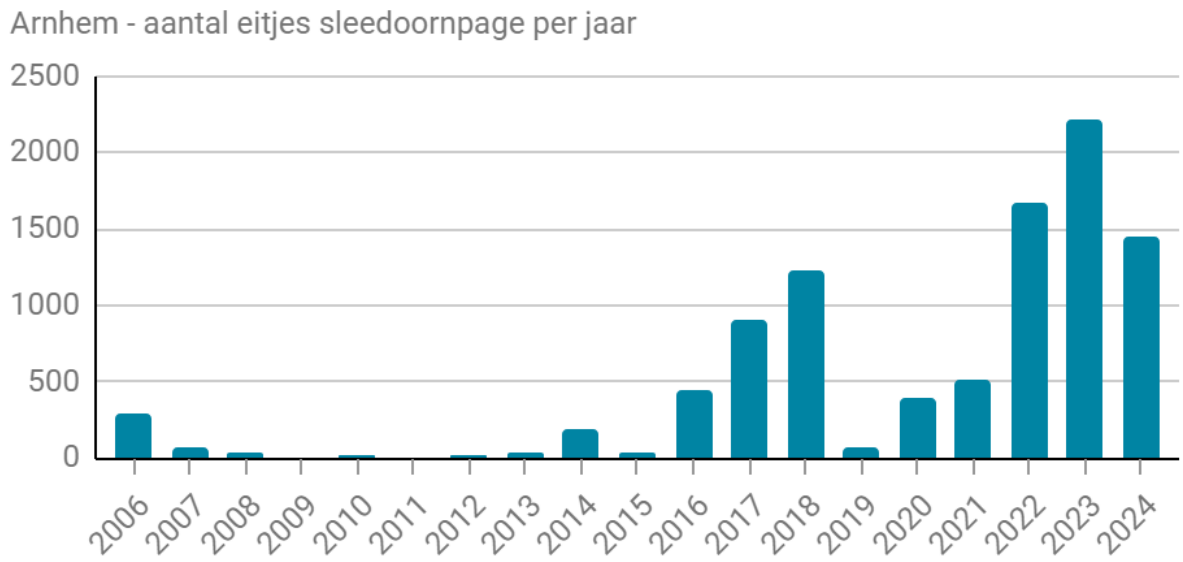

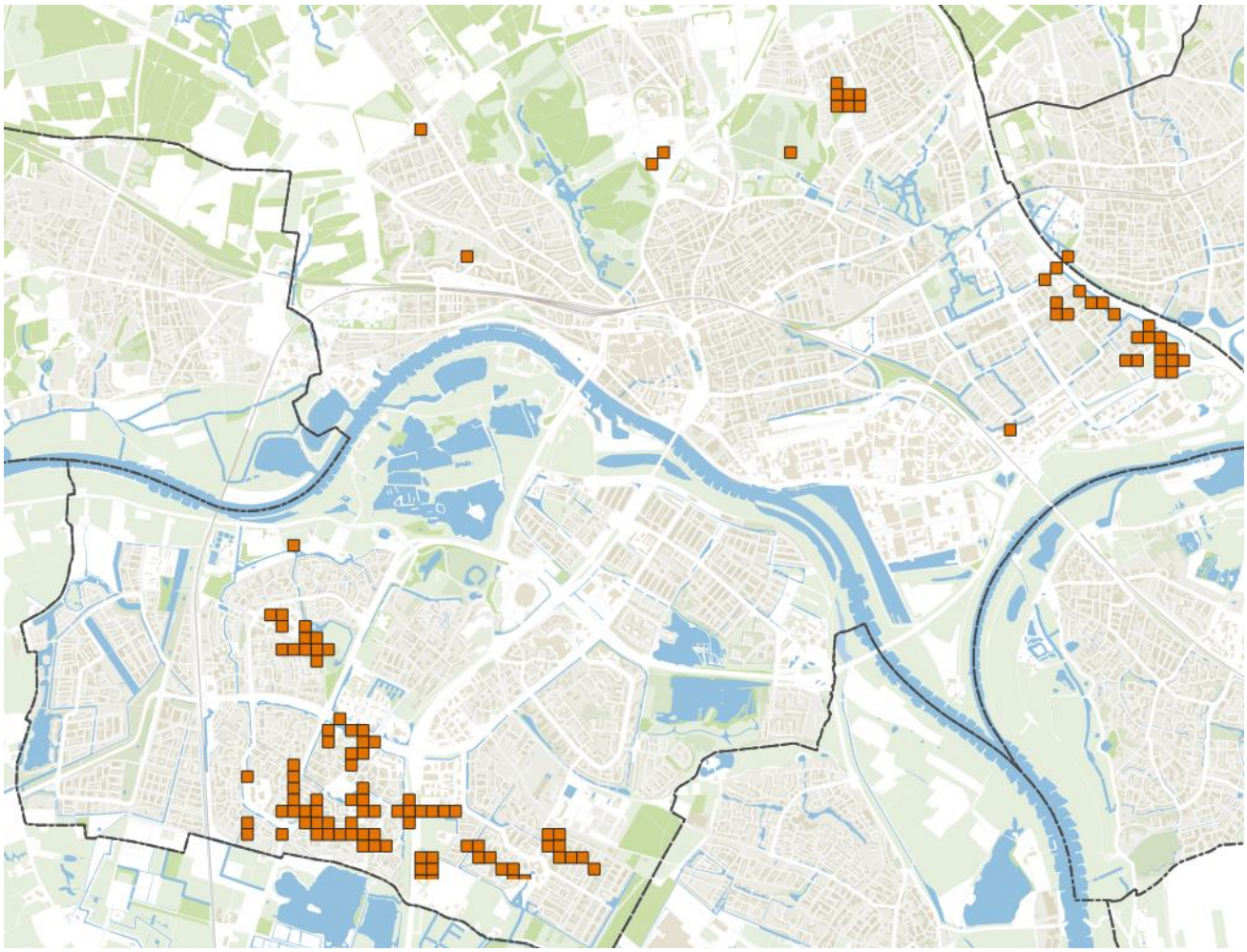

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Arnhem in de winter 2023-2024, veteranenlandgoed Vrijland staat niet op de kaart.

4.11 Westervoort

Sinds de ontdekking van de Sleedoornpage in Westervoort in seizoen 2019-2020 nemen de aantallen flink toe. Afgelopen seizoen werden er 389 eitjes gevonden, tegenover 239 in 2022-2023. In het natuurgebied de Bult van Putman werden opnieuw 2 eitjes gevonden, nu wel op andere plekken dan vorig seizoen. In het zuiden werden nog enkele nieuwe plekken met sleedoorns ontdekt. Daarop zaten ook eitjes. Bij de sportvelden werd ook voor het eerst een eitje gevonden. In de Mosterdhof werd tussen de huizen het groen opnieuw ingericht, daar is verder niet gezocht.

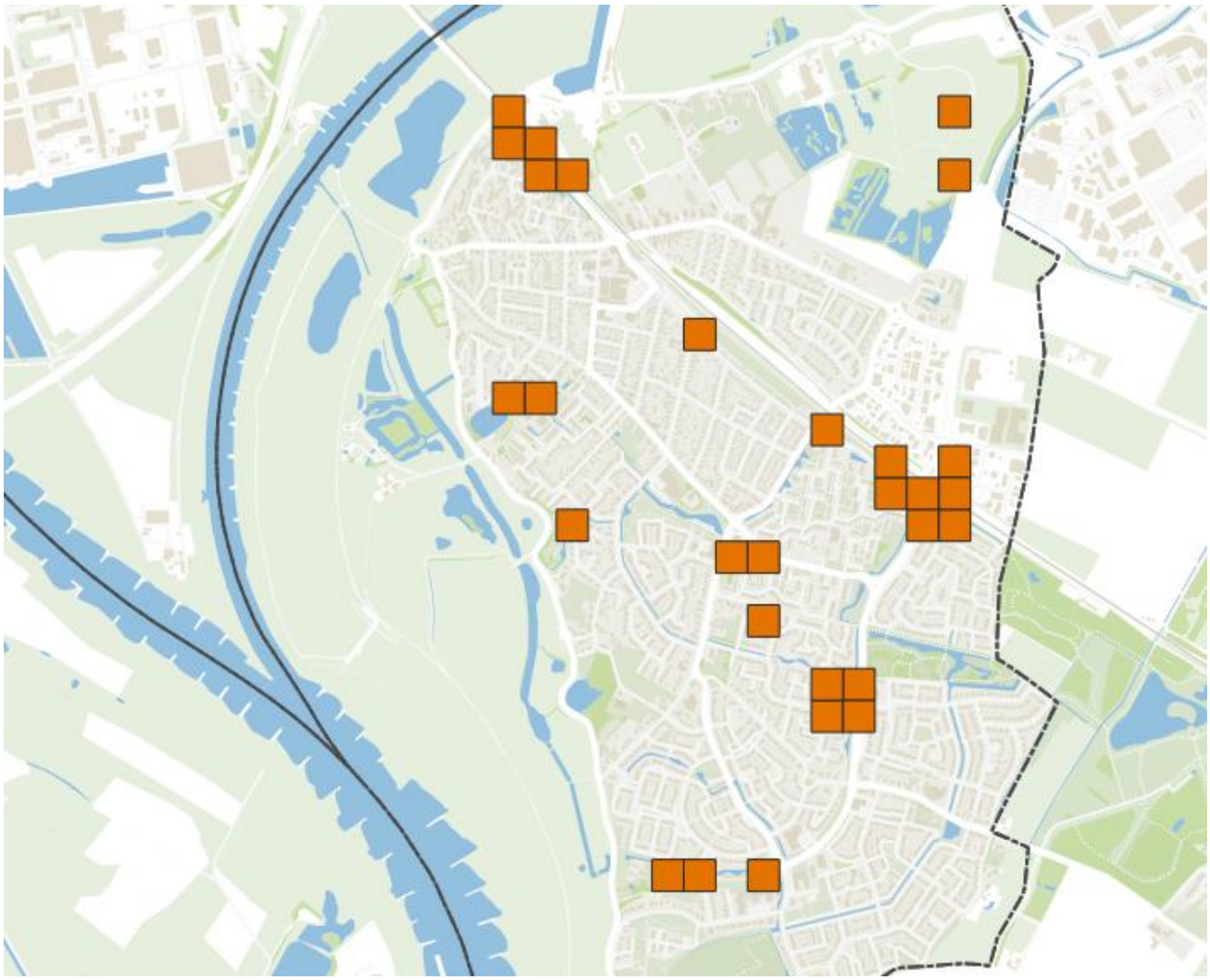

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Westervoort in de winter 2023-2024

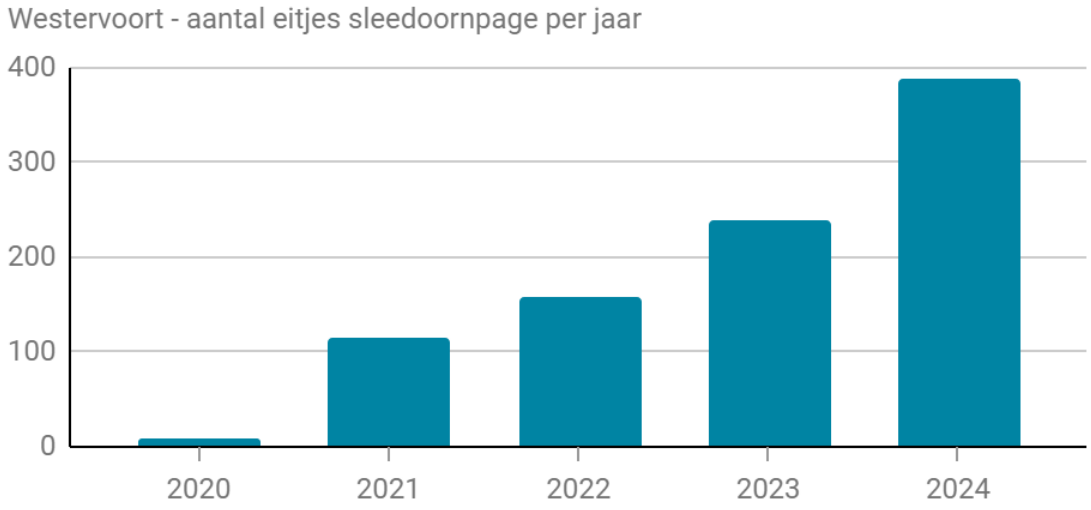

4.12 Duiven

Hier werd de soort in 2020-2021 ontdekt en sindsdien worden er jaarlijks steeds meer eitjes gevonden. Er werd heel goed gezocht en dat leverde maar liefst 997 eitjes gevonden, vorig jaar nog 644. Zwaartepunt van de verspreiding ligt in het Horsterpark(308 eitjes)/Sportpark Horsterpark (144 eitjes) en langs de Westsingel (97 eitjes)/Visserlaan (232 eitjes). Verder vinden we verspreid door het dorp hier en daar wat sleedoorns, zoals in het Gemünden am Mainpark (31 eitjes) en in het centrum (12 eitjes). In het park de Nieuweling in het oosten werden ondanks het hoge water 44 eitjes gevonden, vorig jaar werd de soort daar ontdekt en werden 22 eitjes gevonden. Er werden 2 eitjes gevonden in het buitengebied langs de Roodwilligenstraat vlak bij Zevenaar. Helaas sneuvelden op een aantal plekken in Duiven wat sleedoorns met eitjes door snoeiwerkzaamheden, zoals bij de Montessorischool aan de Bergdravik en in het sportpark Horsterpark.

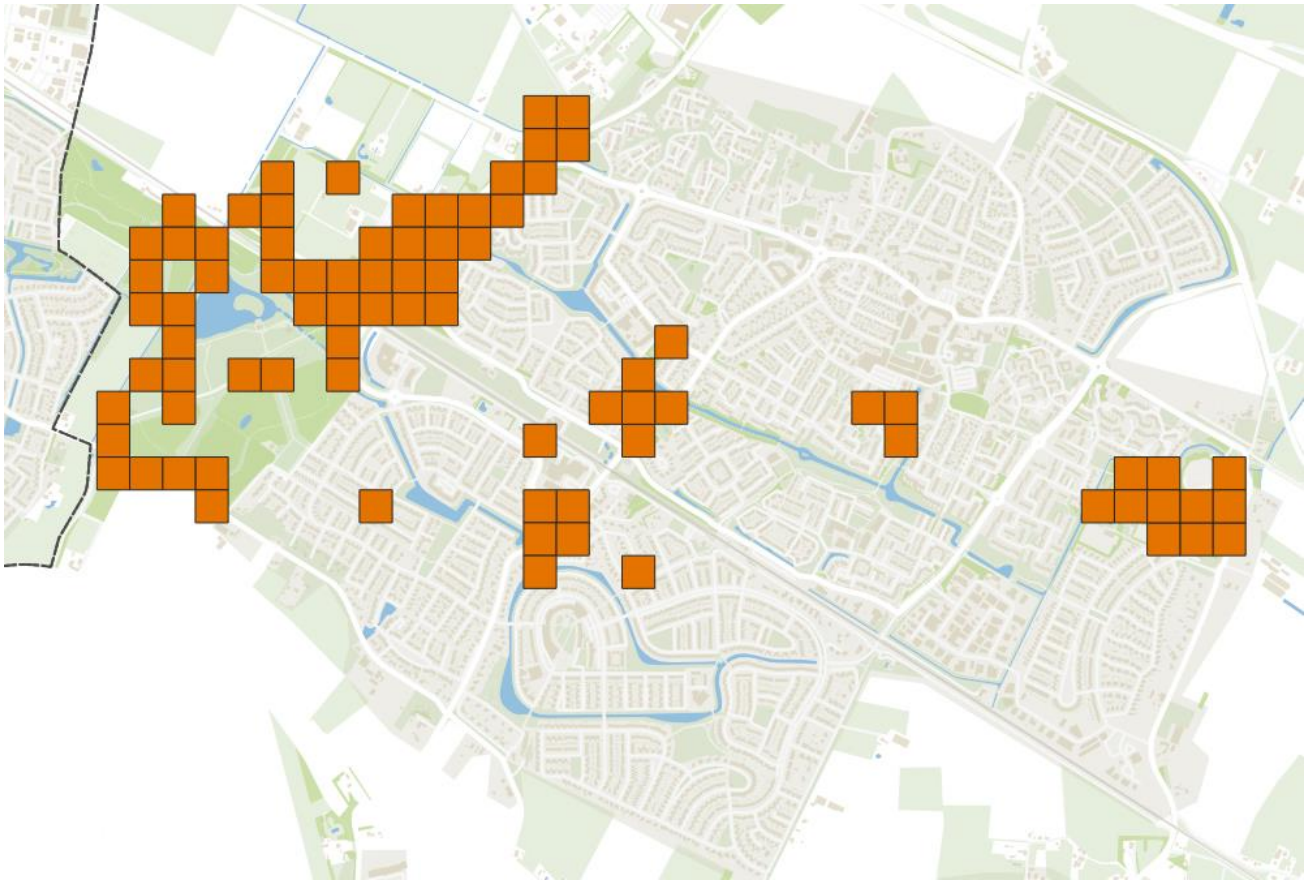

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Duiven in de winter 2022-2023, de vindplaats aan de Roodwilligenstraat staat niet op de kaart

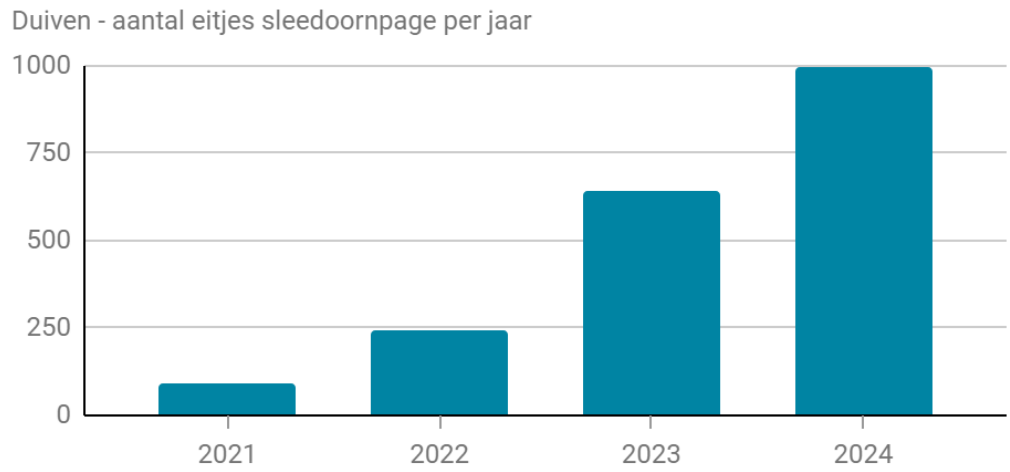

4.13 Huissen (gemeente Lingewaard)

Deze populatie werd in 2020 ontdekt. Er werden voor het tweede jaar op rij minder eitjes gevonden, 182 tegen 362. Er werden wel iets minder plekken bezocht dan vorig jaar. Dat kwam door het slechte weer, de hoge waterstand en tijdgebrek.

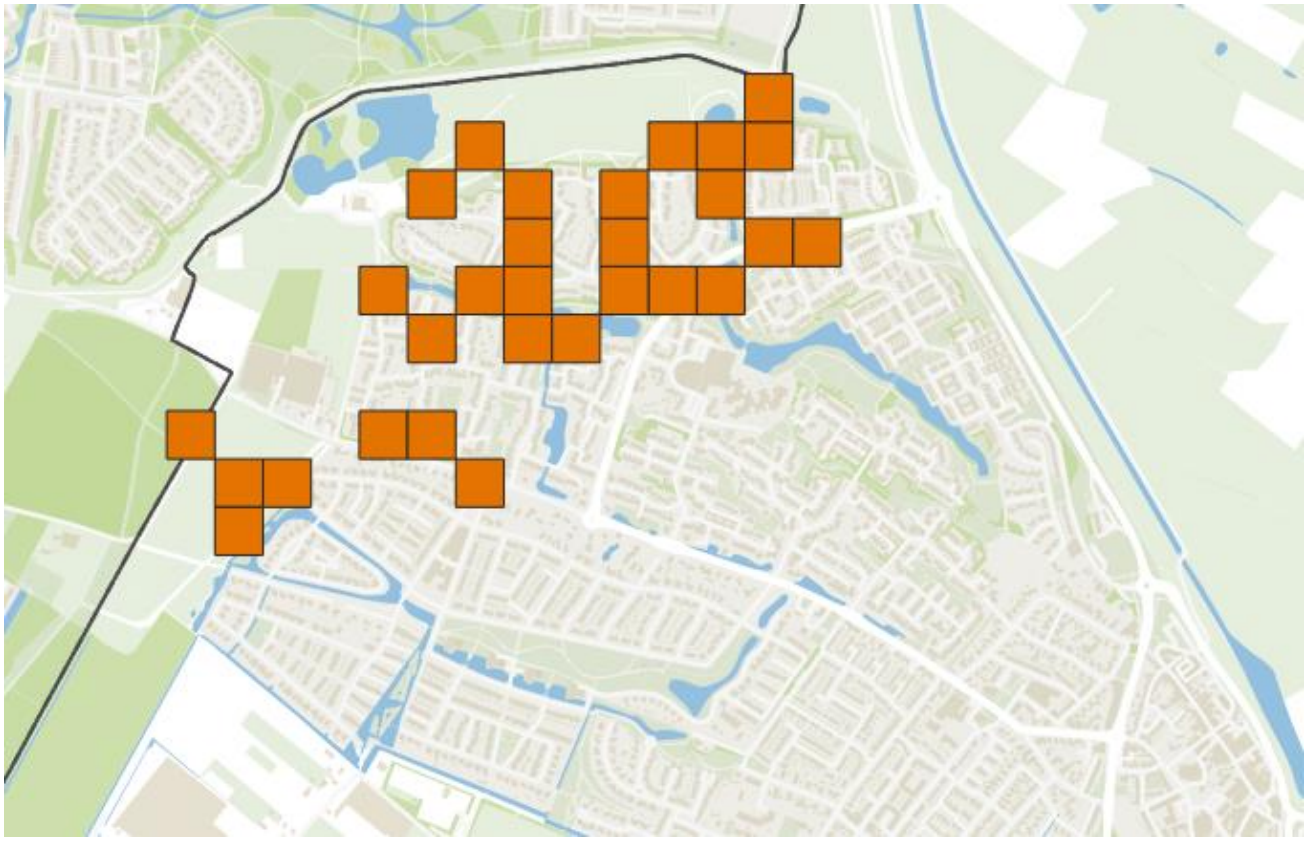

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Huissen in de winter 2023-2024

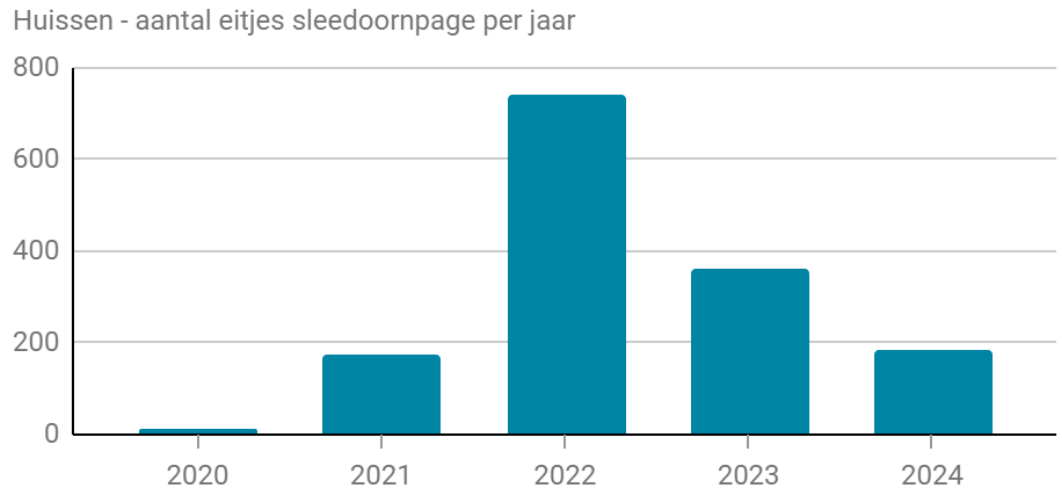

4.14 Bennekom, Ede (gemeente Ede)

In Ede werden 196 eitjes gemeld tegen 245 vorig seizoen. De meeste eitjes werden op de geluidswal gevonden (135, vorig jaar 146). In het centrum van Ede werden 7 eitjes gevonden, een nieuwe plek. Ook een nieuwe plek was een groenstrook langs de Van Regteren Altenastraat, daar 1 eitje. In de Jan Steenstraat werden 7 eitjes gevonden, vorig jaar slechts 1. In het Edese deel van Veteranenlandgoed Vrijland werden 8 eitjes gevonden. Langs de Doesburgerdijk werd dit jaar niet gezocht. In Bennekom werden 7 eitjes gevonden, vorig jaar nog 16.

4.15 Oosterbeek, Renkum (gemeente Renkum)

Voor het eerst werden er eitjes gevonden in Oosterbeek. In de Rosandepolder werden 4 eitjes gevonden. Ook bij Renkum in de uiterwaarden werd voor het eerst een eitje gevonden.

4.16 Blauwe Kamer, Wageningen (gemeente Wageningen)

In totaal werden hier 1414 eitjes geteld, vorig jaar waren dat nog 965. Een nieuw record. Dat kwam vooral omdat er heel goed gezocht is en er enkele nieuwe plekken werden gevonden met veel eitjes. Bij de Hoge Born had het snoeiwerk van vorig jaar het gewenste effect. Er werden 129 eitjes gevonden, vorig jaar 73. Het aantal op de route in de Gruttoweide was slechts 21, vorig jaar nog 37. Op de route in de Nolensstraat 22 eitjes, dubbel zoveel als vorig jaar (11). Op de route bij de Albardaflat werden eveneens dubbel zoveel eitjes gevonden (8 tegen 4 vorig jaar). Langs de Rijnsteeg en omgeving werden maar liefst 258 eitjes gevonden.

Voor het eerst eitjes bij de jachthaven, 4 stuks. Goede plekken waren er langs de Lawickse Allee, in Nude, Kortenoord, Haarwal en eigenlijk op veel plekken in het noordwestelijke deel van Wageningen. Verslagjes werden gemaakt voor de Studentenfarm (96 eitjes) en het voedselbos Kielekampsteeg (4 eitjes). In het zuidoostelijke deel werd hier en daar wat gevonden, er staan ook wat minder sleedoorns. In de Blauwe Kamer werden voor het eerst sinds lange tijd weer eitjes gevonden, 3 stuks.

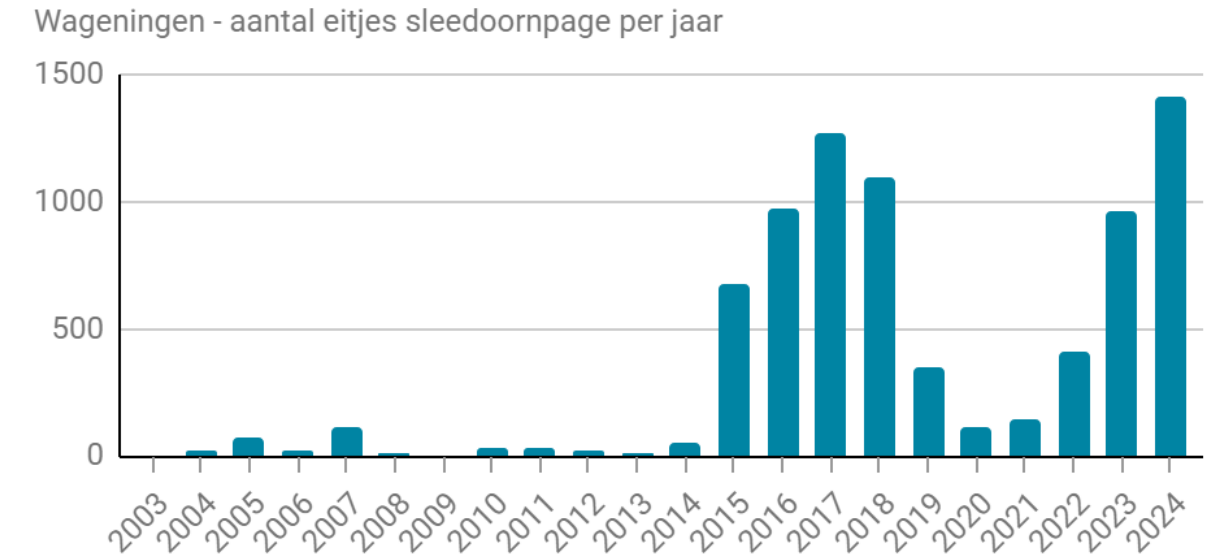

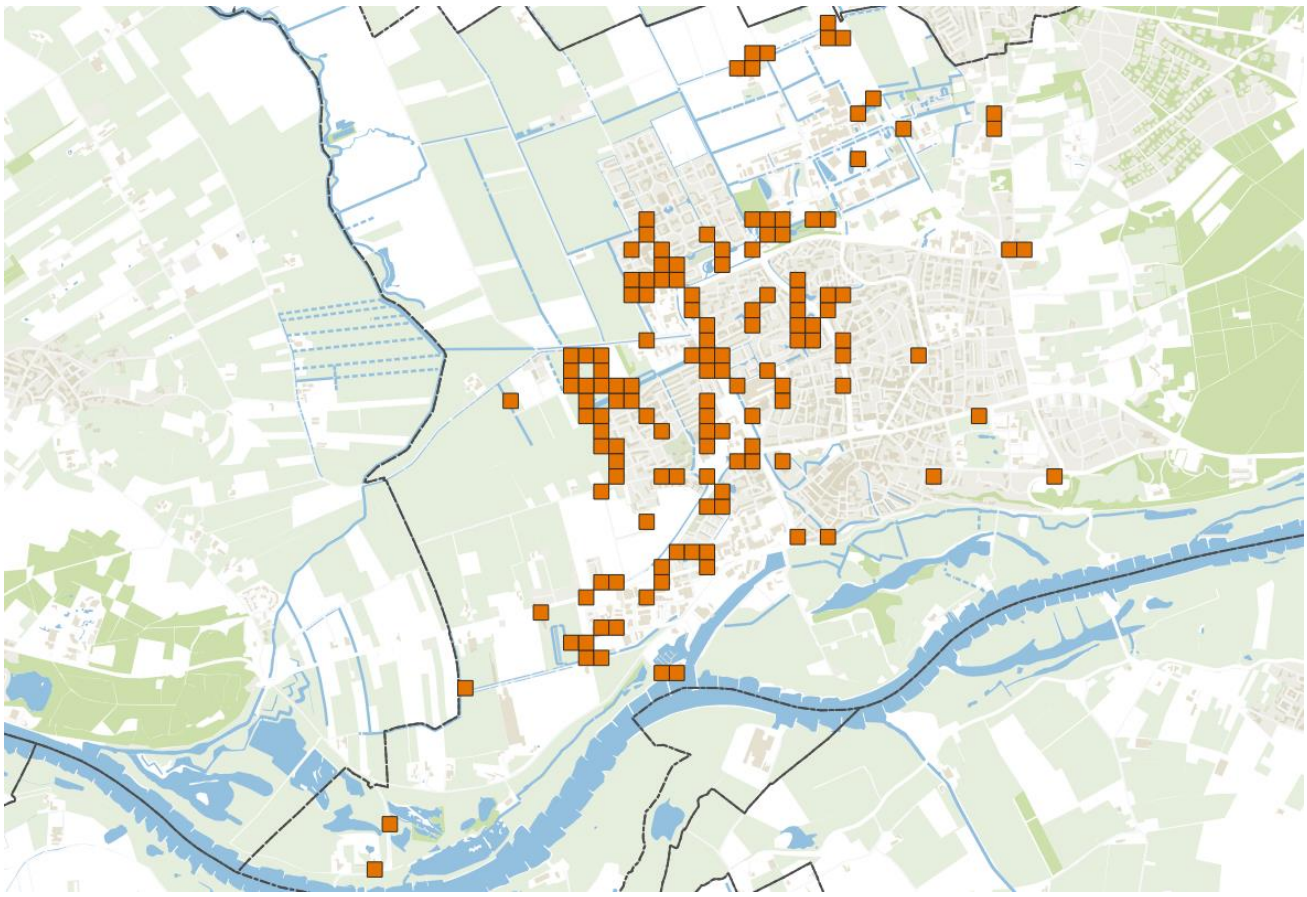

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Wageningen in de winter 2023-2024

5. Utrecht

In Utrecht werden 290 eitjes gevonden, een stuk minder dan de 462 van vorige winter. De bijdrage aan het totale aantal landelijk gevonden eitjes was deze winter 2,9% (vorig jaar 4,3%).

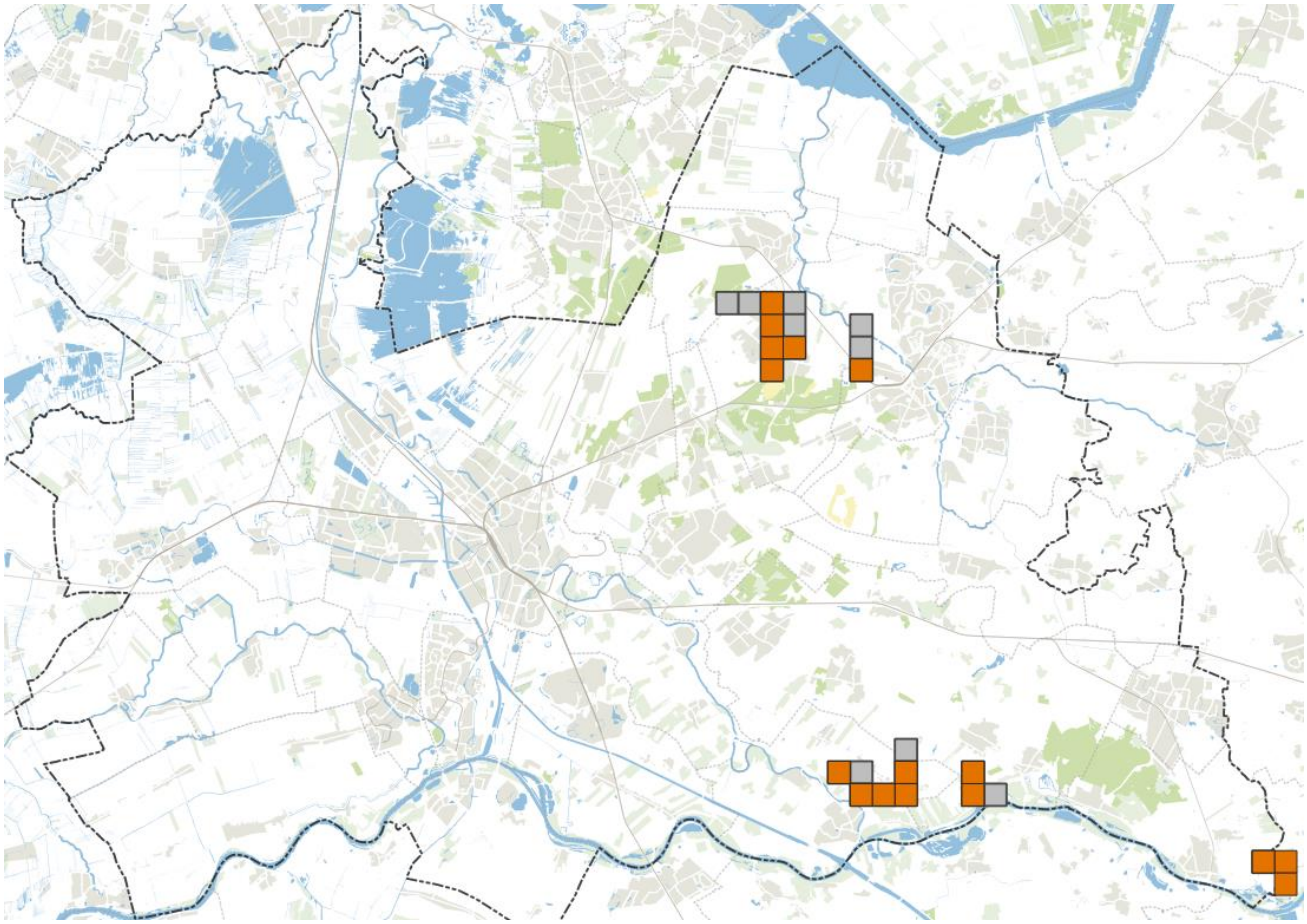

Kilometerhokken van de vindplaatsen in Utrecht in de winter 2023-2024

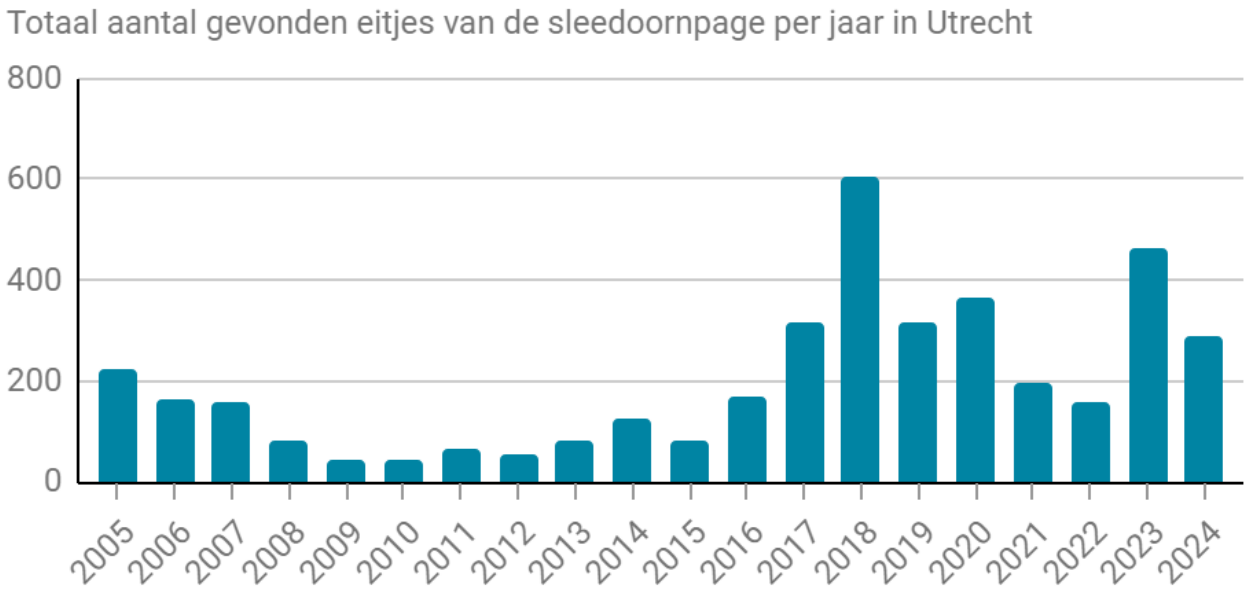

5.1 Soest

Hier werden 51 eitjes gevonden, gelukkig weer wat meer dan vorig jaar (19). De meeste op en rond het hondenuitlaatgebied bij de Korte Bergstraat. Daarnaast ook nog 5 eitjes bij de Volkstuinen, 4 eitjes langs de Koningsweg en 3 langs de Kolonieweg.

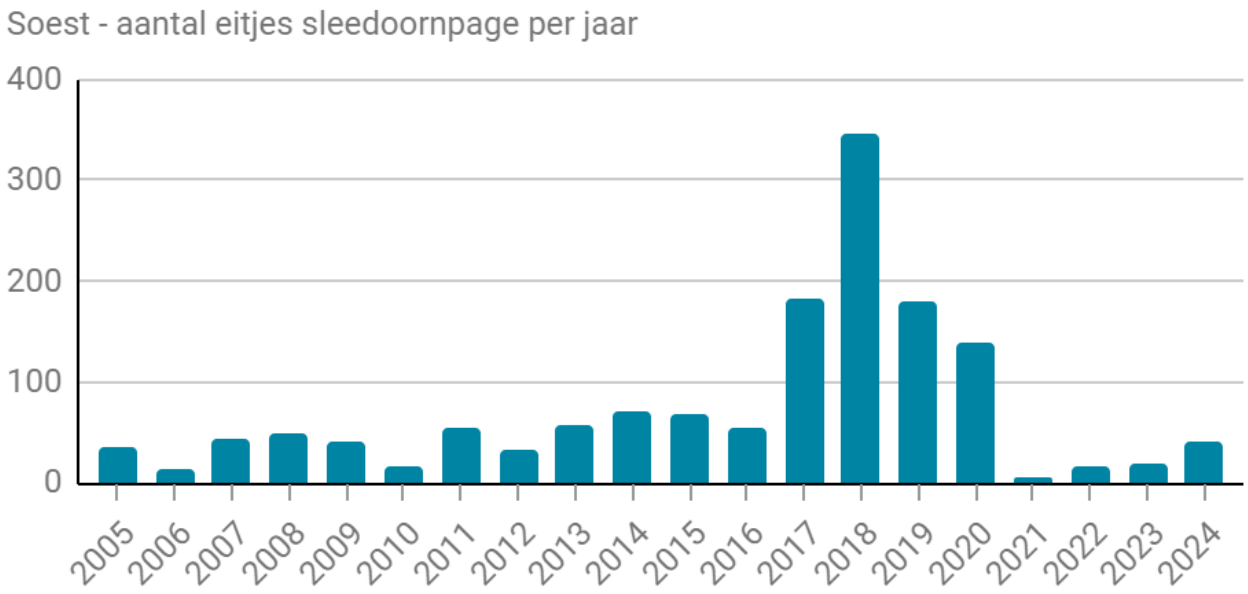

5.2 Amersfoort

Hier werden 4 eitjes gevonden, vorig jaar slechts 1 eitje. 3 eitjes op de bekende plek in het Soesterkwartier. Fijn dat er ook weer een eitje in de Enk werd gevonden in een struweel dicht tegen de huizen aan.

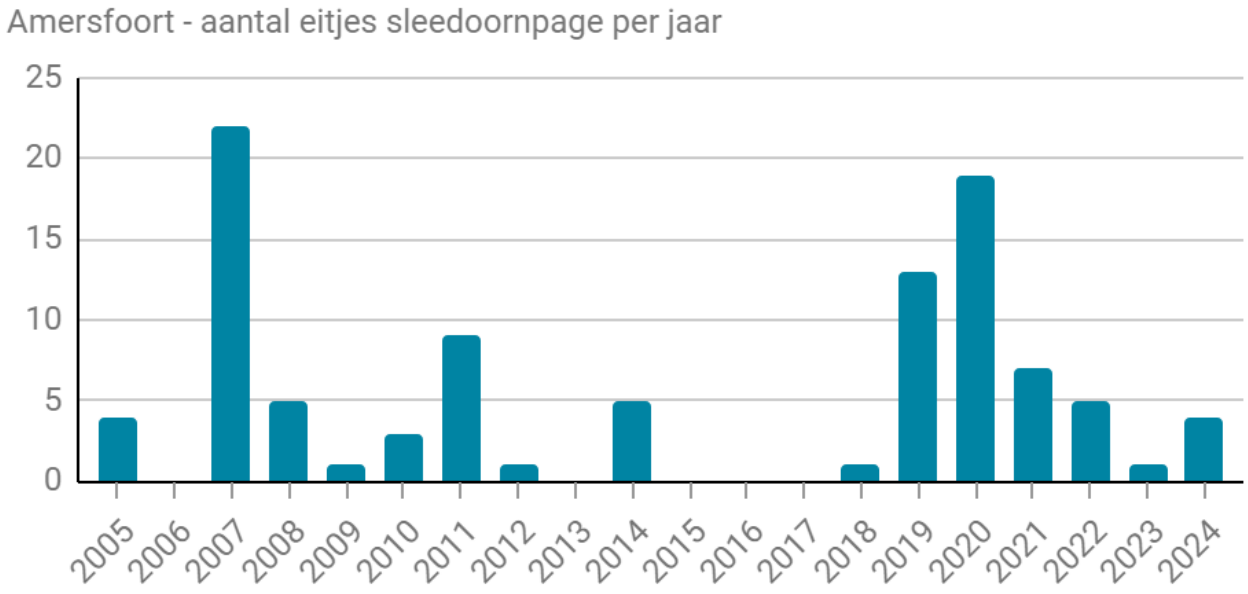

5.3 Rhenen

Vorig jaar 1 eitje, nu 8. Van deze eitjes werden er 6 langs de Weidijk gevonden, waar vorig jaar ook het eitje zat. Langs de Afweg werden nog 2 eitjes gevonden.

5.4 Leersum (gemeente Utrechtse Heuvelrug)

Hier werden 13 eitjes gevonden, minder dan de 23 van vorig jaar. Alle eitjes werden in Kolland gevonden.

5.5 Overlangbroek, Langbroek, Sandenburg (gemeente Wijk bij Duurstede)

In Wijk bij Duurstede komt de sleedoornpage uitsluitend in het buitengebied voor. Hier werden 225 eitjes gemeld. Vorig jaar was met 418 eitjes een heel goed seizoen. Op landgoed Sandenburg werden 41 eitjes gevonden, bij Stenen brug 9 en langs de Broekhuizerstraat 2. De rest (177) was in het essenhakhoutbos.

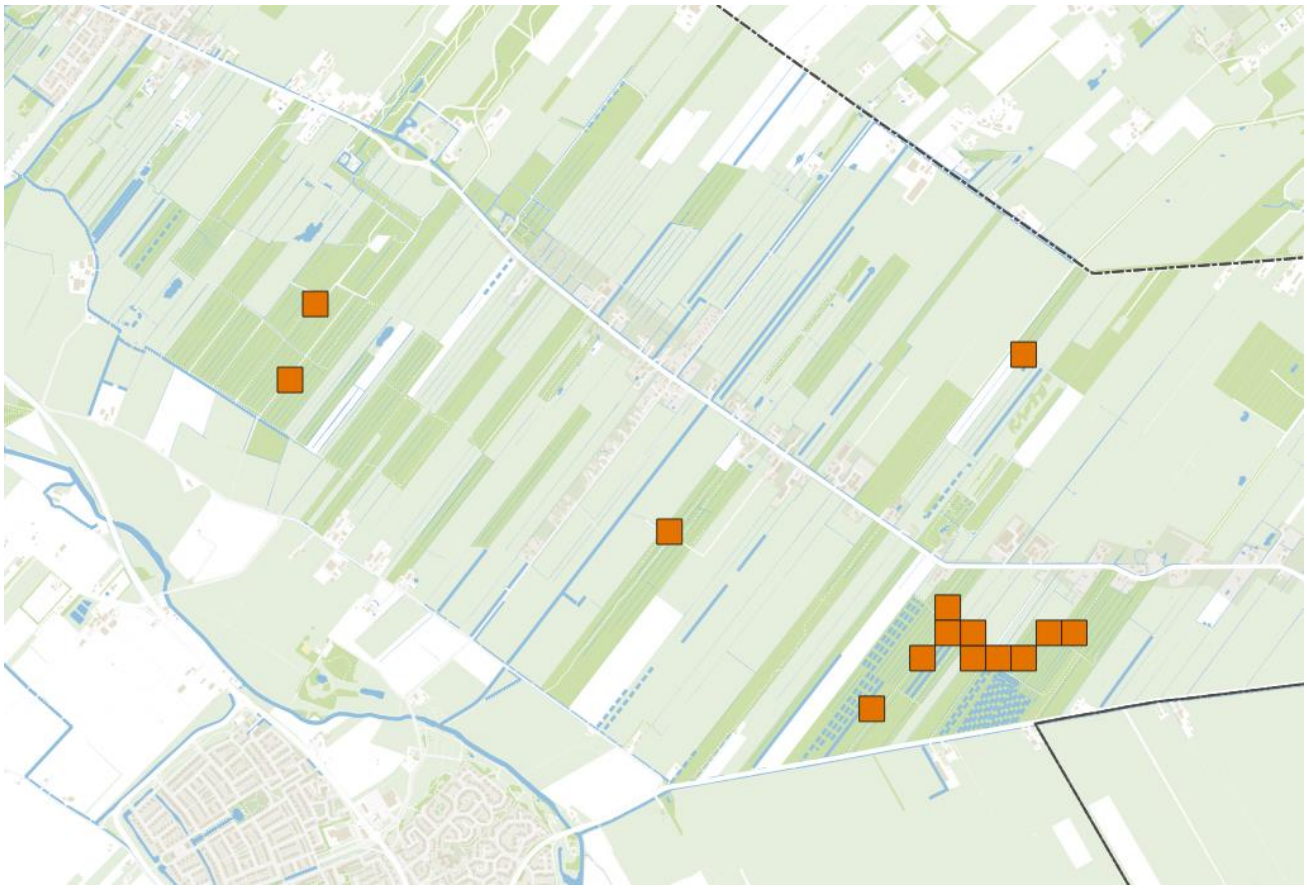

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Wijk bij Duurstede in de winter 2023-2024

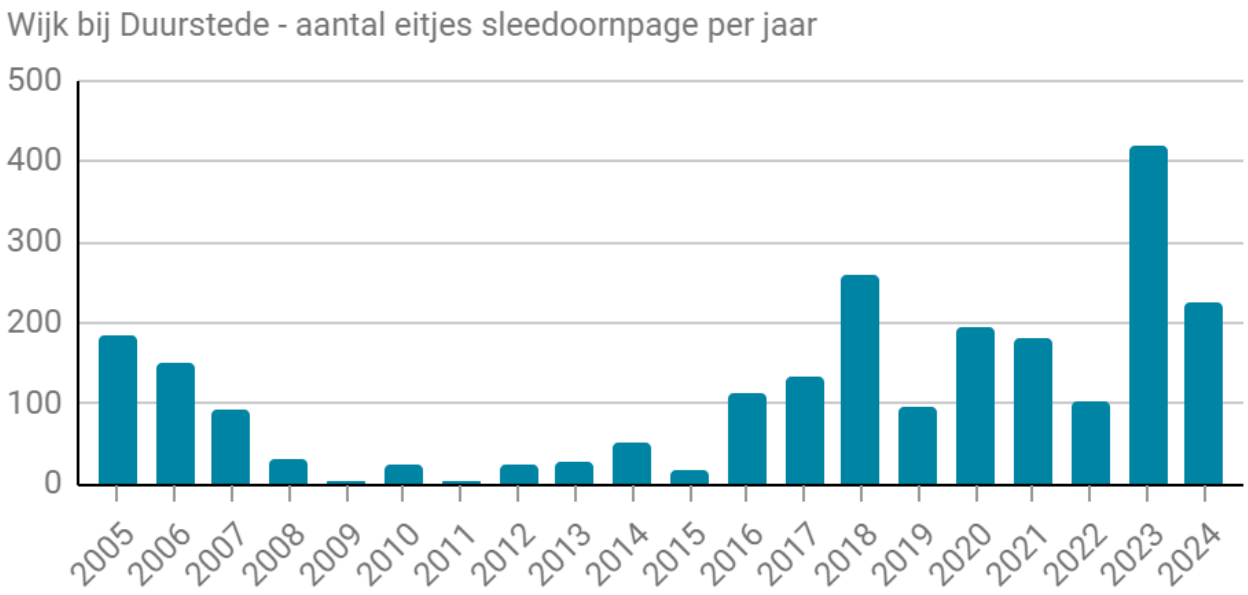
Wijk bij Duurstede - aantal eitjes sleedoornpage per jaar
500
400
300
200
100
0
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024

6. Noord-Brabant

Hier werden 318 eitjes gevonden, iets minder dan vorig jaar (354). De bijdrage aan het totale aantal landelijk gevonden eitjes was deze winter 3,3% (vorig jaar 3,2%).

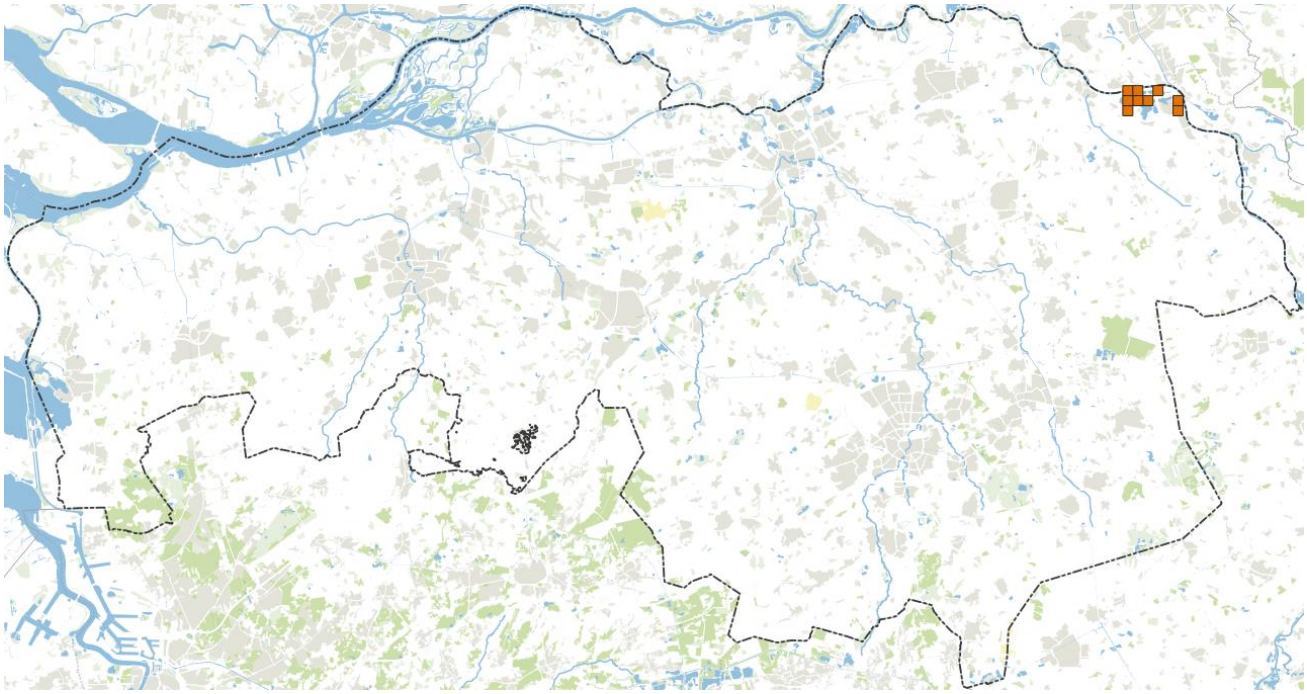

Kilometerhokken van de vindplaatsen in Noord-Brabant in de winter 2023-2024

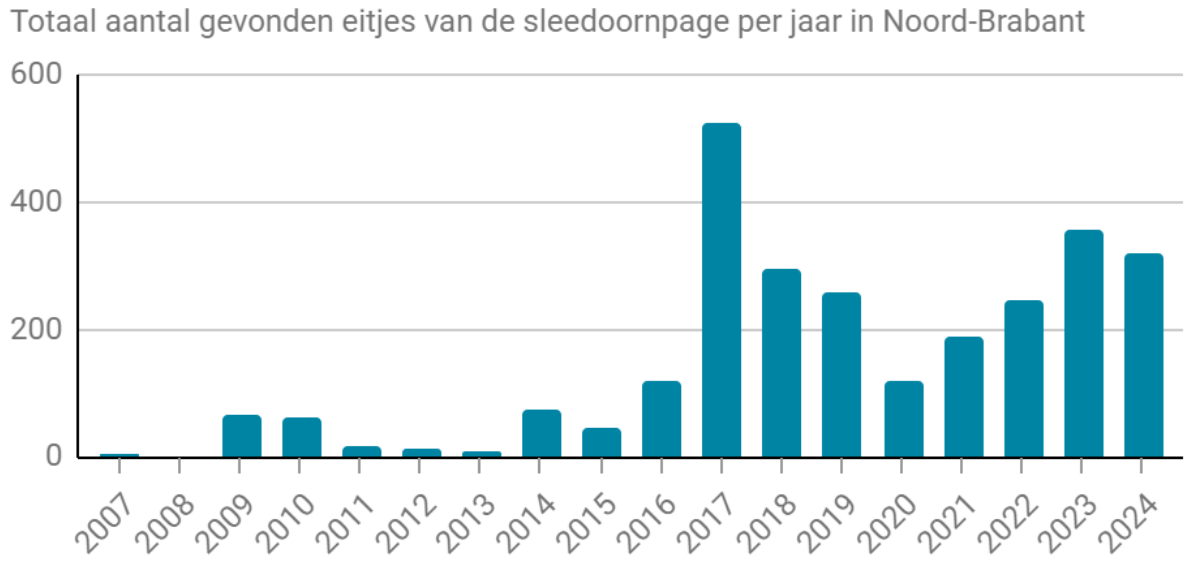

6.1 Kraaijenbergse plassen, Cuijk (gemeente Land van Cuijk)

Dit is de enige bekende plek in Noord-Brabant waar de Sleedoornpage voorkomt. Er werden 315 eitjes gevonden, vorig jaar 354. Voor het eerst werden ook een eitje gevonden in Cuijk en een net buiten Cuijk richting Katwijk. Het eitje in Cuijk was geparasiteerd door een sluipwesp.

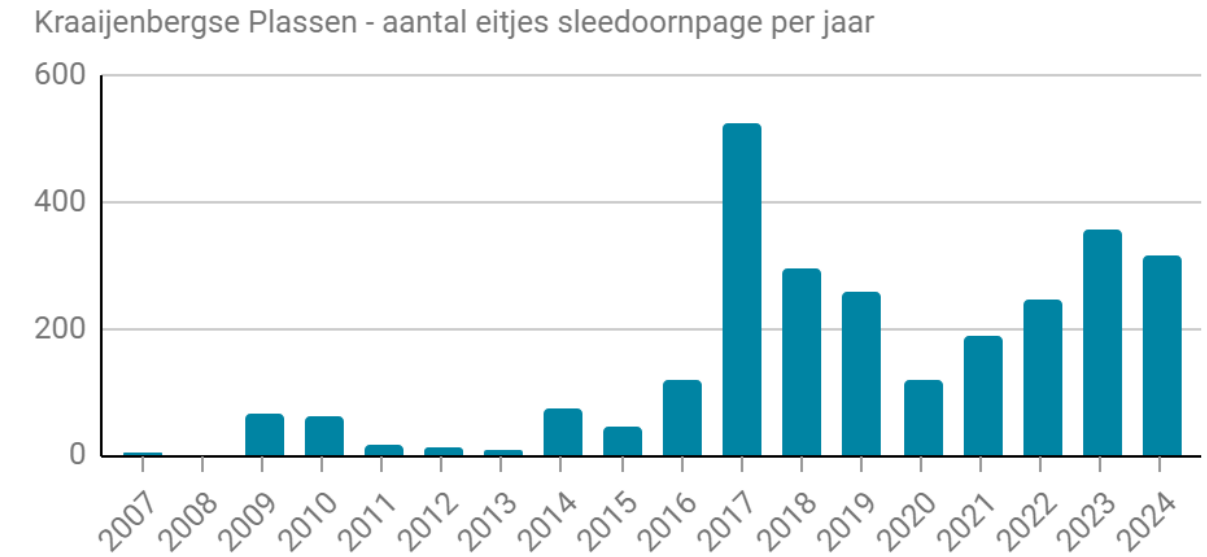

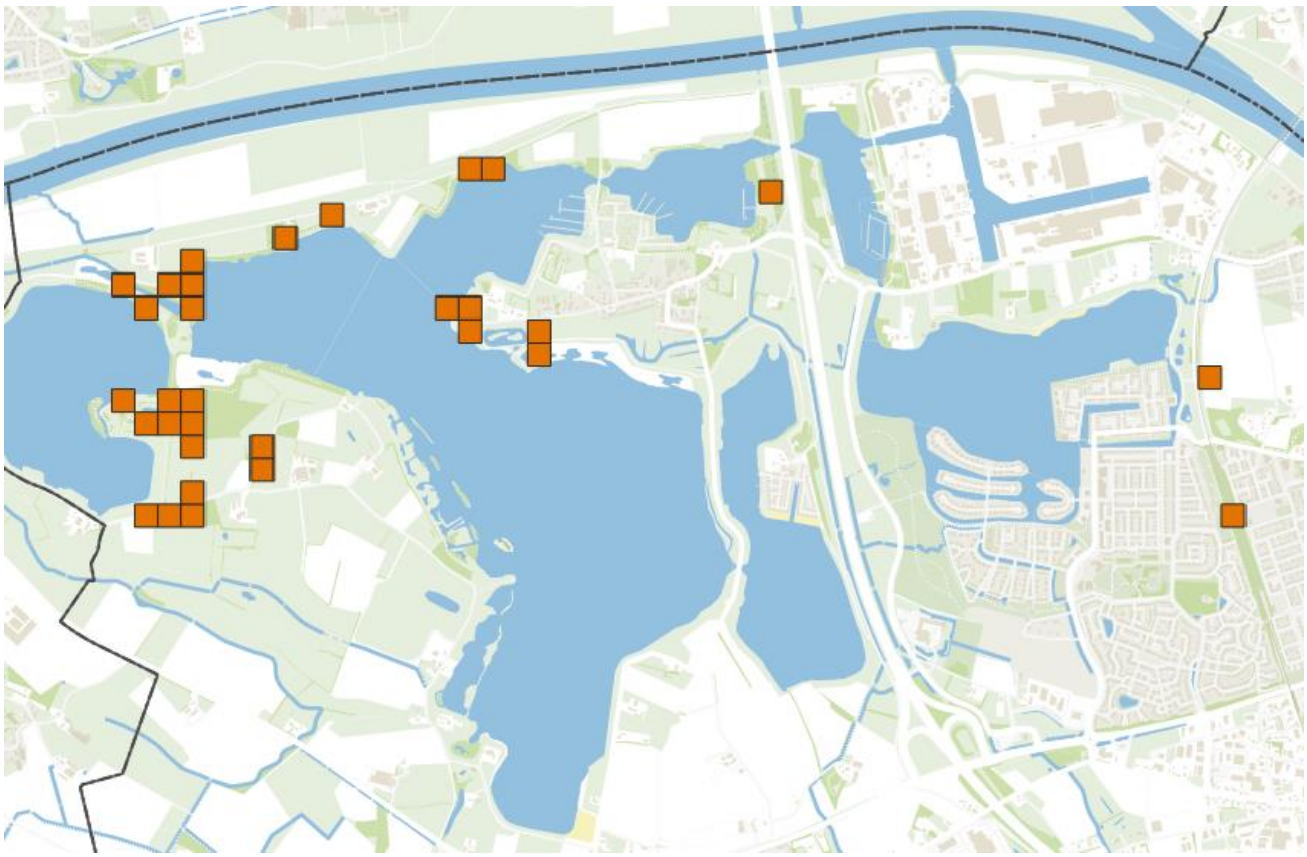

Hectometerhokken van de vindplaatsen in Land van Cuijk in de winter 2023-2024

7. Limburg

Hier werden maar liefst 1176 eitjes gevonden, een flinke verbetering van het record van vorig jaar (691). De bijdrage aan het totale aantal landelijk gevonden eitjes was deze winter 11,7% (vorig jaar 6,4%). Zowel de populatie op de Sint-Pietersberg als die in het oostelijke deel deden het erg goed. Er werden op diverse nieuwe plekken eitjes gevonden.

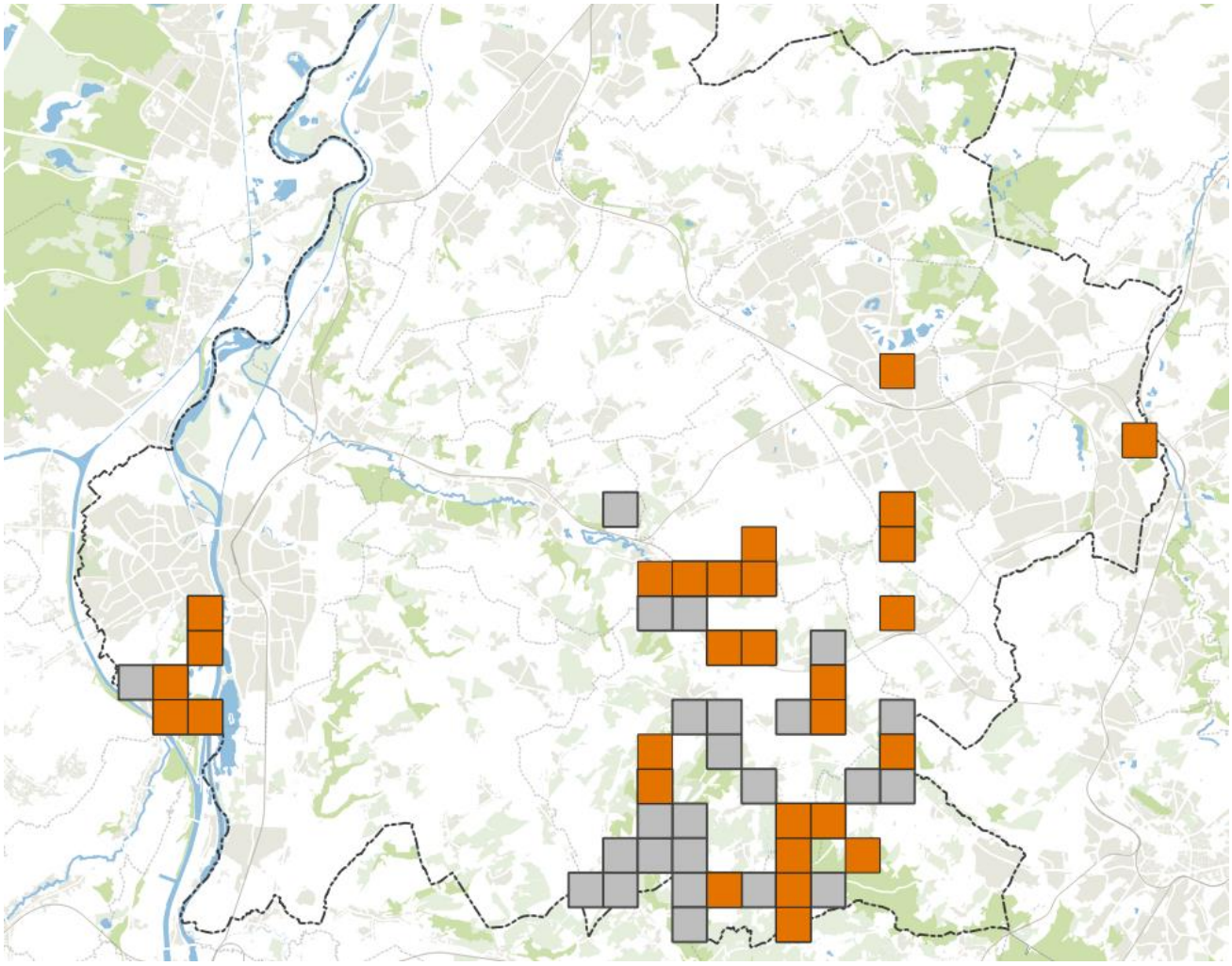

Kilometerhokken van de vindplaatsen in Zuid-Limburg in de winter 2023-2024

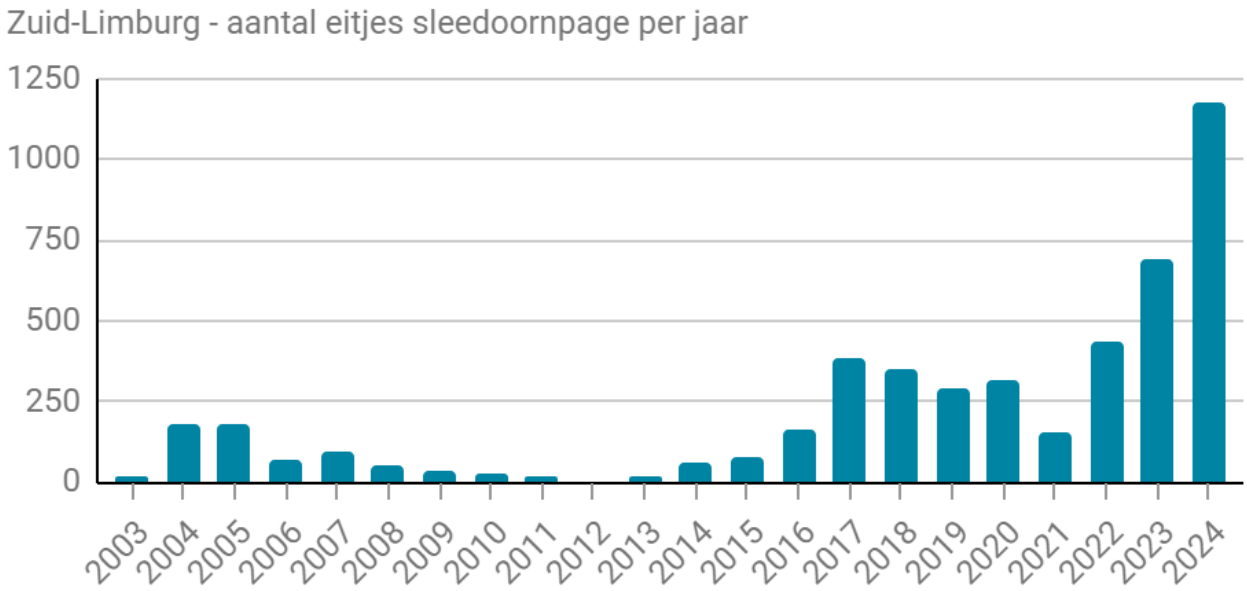

Zuid-Limburg werd van 19 t/m 23 februari 2024 door de Vlinderstichting met hulp van vrijwilligers bezocht voor het zoeken naar eitjes van de sleedoornpage. Ieder jaar wordt zo veel als mogelijk in dezelfde gebieden gezocht en wordt dezelfde route gelopen. Hier en daar wordt wel eens afgeweken van de route en wordt gezocht op nieuwe plekken of op plaatsen waar af en toe wel eens gekeken wordt. Het zoeken werd al bemoeilijkt doordat de bloemknoppen van de sleedoorns al behoorlijk groot waren en soms bloeiden de struiken al.
In totaal werden dit jaar 1023 eitjes gevonden, waarvan 11 al eerder gevonden waren.
In verschillende gebieden werden nog nooit zoveel eitjes gevonden als nu:
Vrakelberg, Fromberg (Natuurmonumenten), Fromberg (Staatsbosbeheer), Imstenraderbos, Piepert en op de Sint-Pietersberg. Er waren vanaf augustus 2023 veel tellers actief in Zuid-Limburg en dat leverde al veel eitjes op, ook op enkele nieuwe plekken.
Zo werden voor het eerst ook eitjes in Heerlen en Kerkrade gevonden en ten zuiden van Vijlen werden veel eitjes gevonden bij een poging om eitjes van de Pruimenpage te vinden. De sleedoornpage lijkt zich wat uit te breiden naar het noorden.

Door het grote aantal eitjes (dat kost veel tijd aan registratie) en de schaarste aan medetellers op sommige dagen lukte het niet om alle geplande plekken te bezoeken. Zo was er geen tijd meer voor Overgeul, Platte Bosch en de Belletboomgaard. Camerig is geschrapt van de lijst omdat de laatste twee jaar de sleedoorns op deze kleine locatie volledig waren gesnoeid toen we daar aankwamen en we alleen nog eitjes vonden langs het pad ernaartoe. Gronzedel is niet meer bezocht omdat het al jaren geen of heel weinig eitjes oplevert. Tijdens deze zoekdagen werd nog wel bij toeval een nieuwe plek gevonden in Schoonbron, hemelsbreed ongeveer 1 km van de Fromberg af.

7.1 Imstenraderbos (gemeente Heerlen)

Hier werden 33 eitjes gevonden, waarvan 11 al eerder waren gevonden. Vorig jaar 11 eitjes. Door te weinig tellers en beperkte tijd kon een deel van de locaties die we vorig jaar bezochten niet geteld worden. Het gebied is in beheer bij Natuurmonumenten.

7.2 Vrakelberg (gemeente Voerendaal)

Na het record van vorig jaar waren we benieuwd of het aantal dit jaar in het gebied, dat beheerd wordt door Staatsbosbeheer, nog overtroffen zou worden. En dat was inderdaad het geval: 164 eitjes, vorig jaar 128.

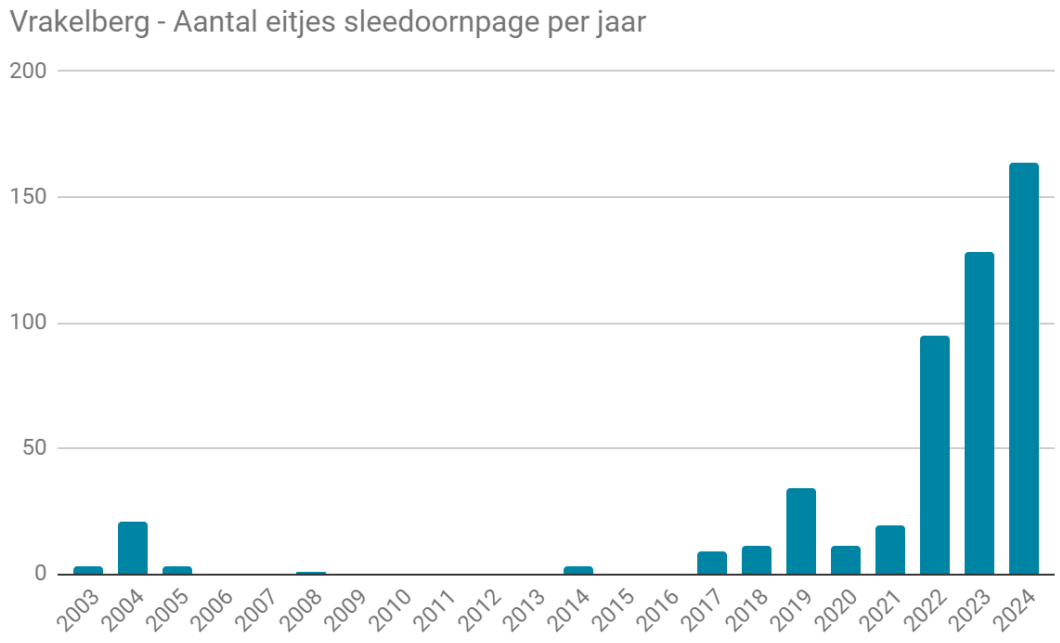

7.3 Fromberg (gemeente Voerendaal)

In het deel van Staatsbosbeheer werden 138 eitjes gevonden, een nieuw record. Vorig jaar met 45 ook al een record.

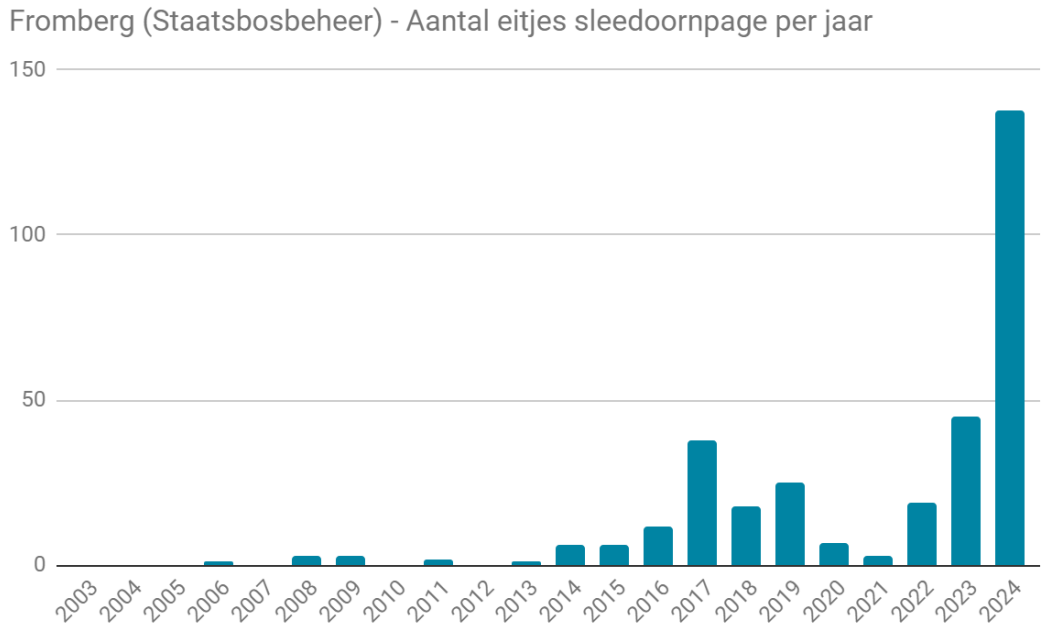

In het deel van Natuurmonumenten werd een klein deel onderzocht en dat leverde 40 eitjes op. Vooral op de kerspruim bij het hek zaten veel eitjes: 16 stuks. Vorig jaar 26 eitjes op een iets kleiner deel.

7.4 Piepert (gemeente Gulpen-Wittem)

Dit jaar met 194 eitjes opnieuw een record, vorig jaar 72. Er was onvoldoende tijd om de rand onderlangs helemaal af te zoeken.

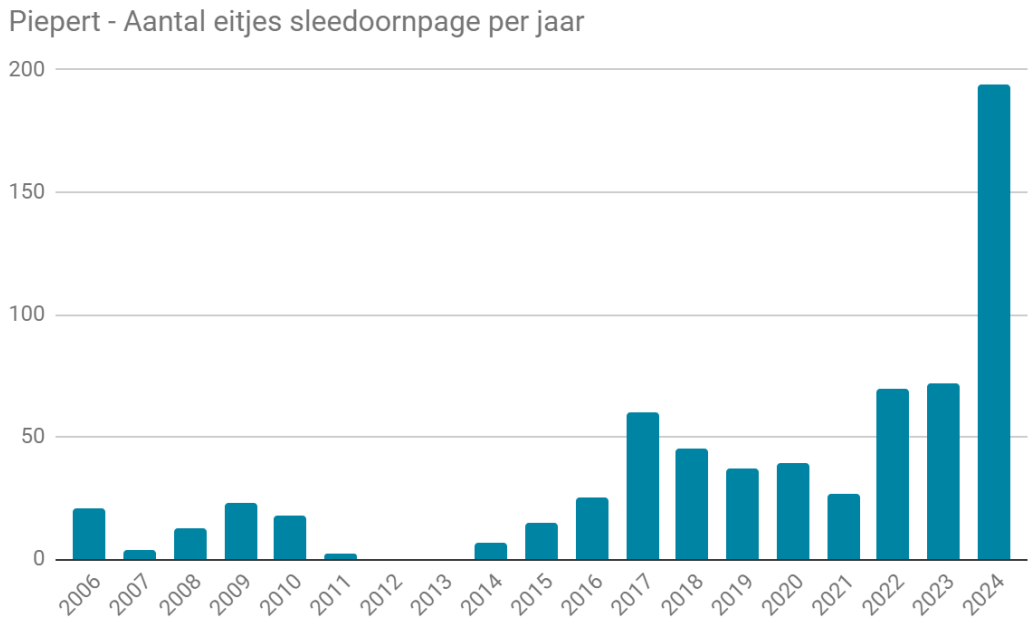

7.5 Kruisberg (gemeente Gulpen-Wittem)

Met 41 eitjes een goed jaar en weer iets meer dan vorig jaar, toen 24. Omdat het in de loop van de namiddag begon te regenen konden we het onderste stuk niet meer afmaken.

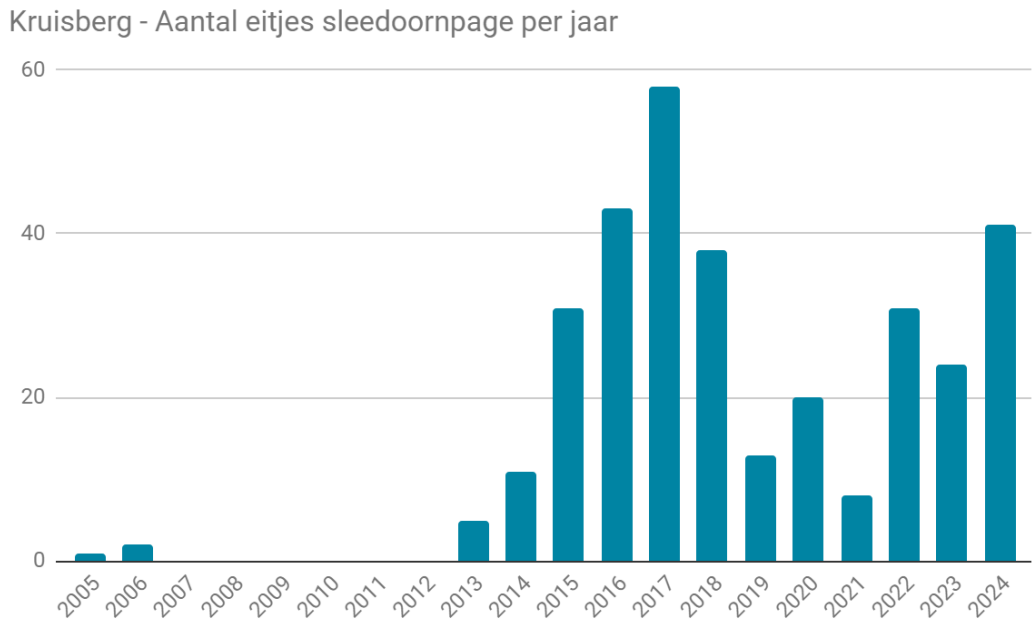

7.6 Elzetterbos Rott (gemeente Gulpen-Wittem)

Dit jaar slechts 14 eitjes, vorig jaar nog een record met 58. Langs het veld 7 eitjes. Langs de Voelenbornweg was gesnoeid, op de struikjes bij de boom die het maaien hebben overleefd slechts 3 eitjes. Op een bloeiende kerspruim langs de holle weg 3 eitjes en nog 1 eitje dichtbij de parkeerplaats.

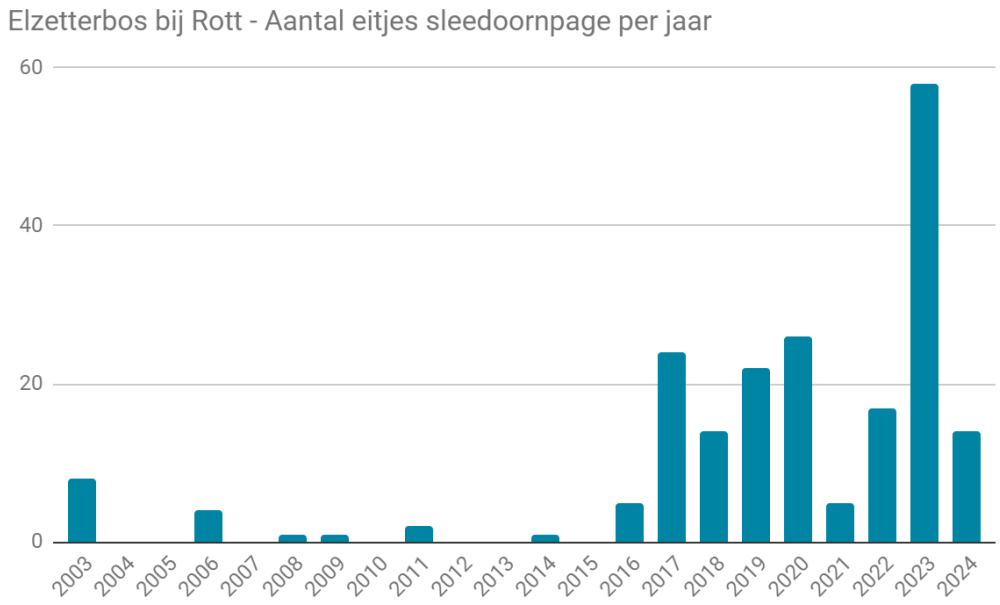

7.7 Bommerig (gemeente Gulpen-Wittem)

Slechts 8 eitjes werden hier gevonden, vorig jaar nog 33. Door het nogal radicale snoeibeleid wisselen de aantallen sterk van jaar tot jaar.

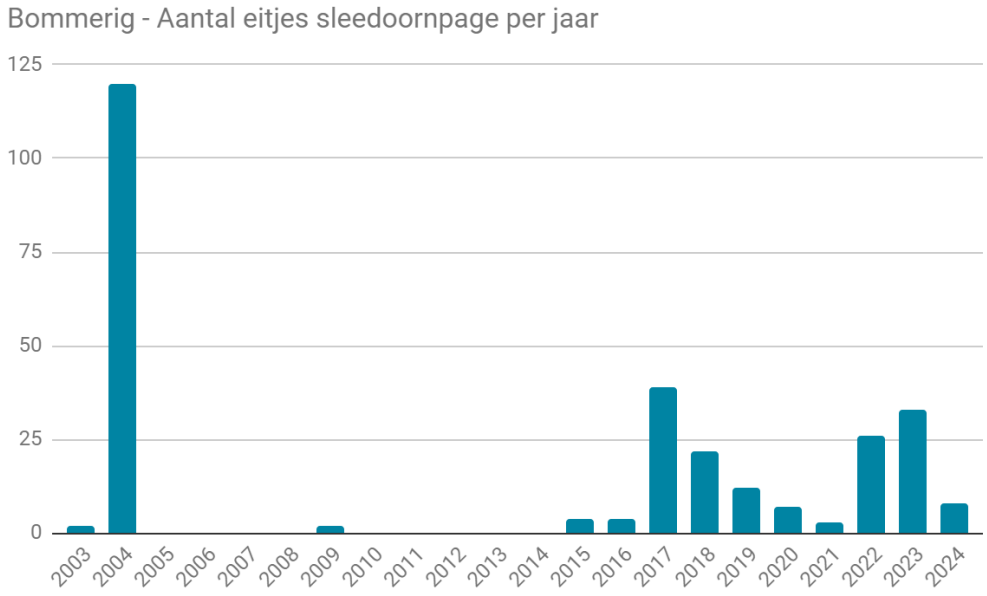

7.8 Cottessen (gemeente Vaals)

Dit jaar 68 eitjes, het hoogste aantal sinds 2019. Vorig jaar 21 eitjes. Een paar eitjes werden buiten de route gevonden langs het pad naar de Cottessergroeve en naast de trap in het bos. In het bovenste (oostelijke) deel werden vrij veel eitjes gevonden, waaronder ook een langs de zuidrand van de weg. Dit stuk is vorig jaar niet bekeken.

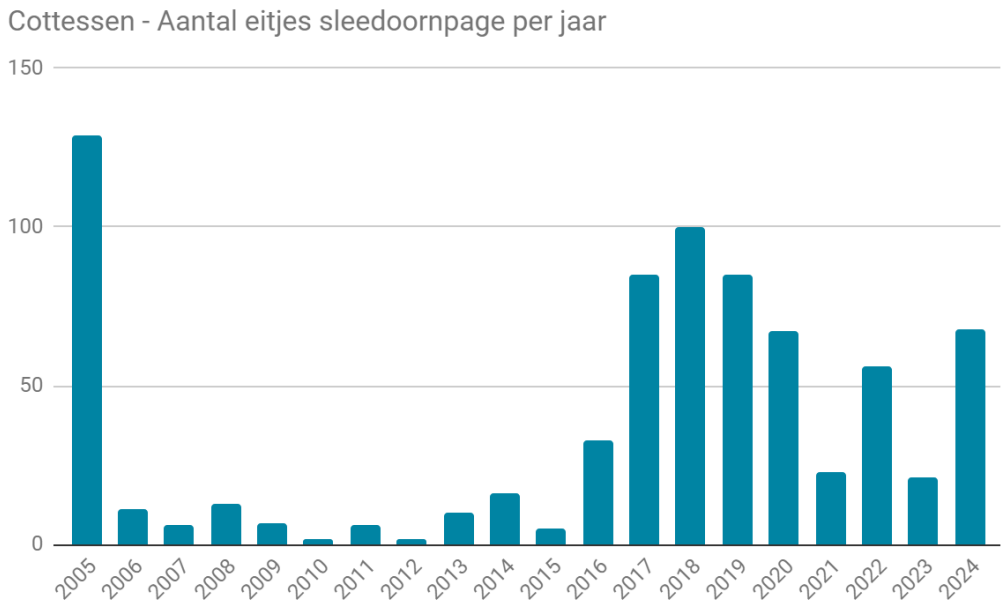

7.9 Schoonbron (gemeente Valkenburg aan de Geul)

Door de nadering van heel slecht weer werd besloten om de zoektocht in de Belletboomgaard niet te doen. Daardoor kon in Schoonbron nog net voor de bui een rondje worden gelopen, waarbij per toeval eitjes werden ontdekt op struikjes op een vakantiepark. Ook langs de Valkenburgerweg werden eitjes gevonden. In totaal werden 14 eitjes gevonden. Het is hemelsbreed ongeveer een kilometer van de Fromberg, een afstand die de vlinder makkelijk kan overbruggen. De soort zal ongetwijfeld op meer plekken in de omgeving voorkomen.

7.10 Sint-Pietersberg (gemeente Maastricht)

Met 304 eitjes een waanzinnig aantal, als je bedenkt dat hier in 2014 geen enkel eitje werd gevonden. En ook veel meer dan vorig jaar, toen er 150 eitjes werden gevonden. Door andere waarnemers waren al eerder eitjes op deze locatie gemeld, dus het totale aantal is nog hoger. We hadden zelfs zoveel eitjes dat we de laatste monitoringroute wegens tijdgebrek niet meer konden lopen.

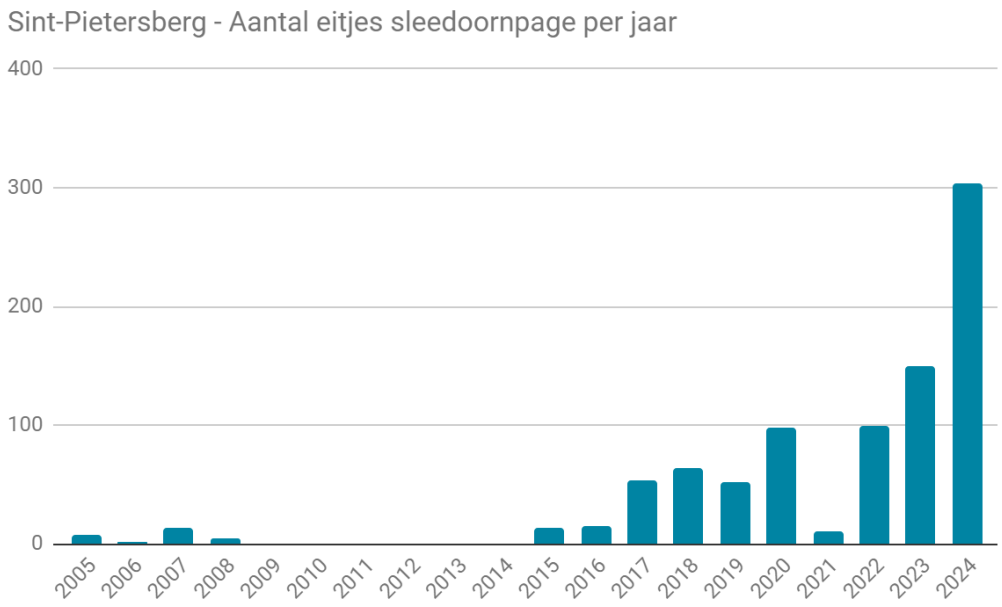

7.11 Overige locaties in Zuid-Limburg

Op een aantal andere plekken werd nog naar eitjes gezocht en werd ook nog wat gevonden. Zoals in de omgeving van Slenaken, Heijenrath, Landsrade, Crapoel, Eperheide, Gulpen, Onderste bos, Heerlen, Kerkrade en Eys.

Bijlagen

Bijlage I: verspreiding in 5 x 5 km-hokken in Nederland in de winter van 2023-2024

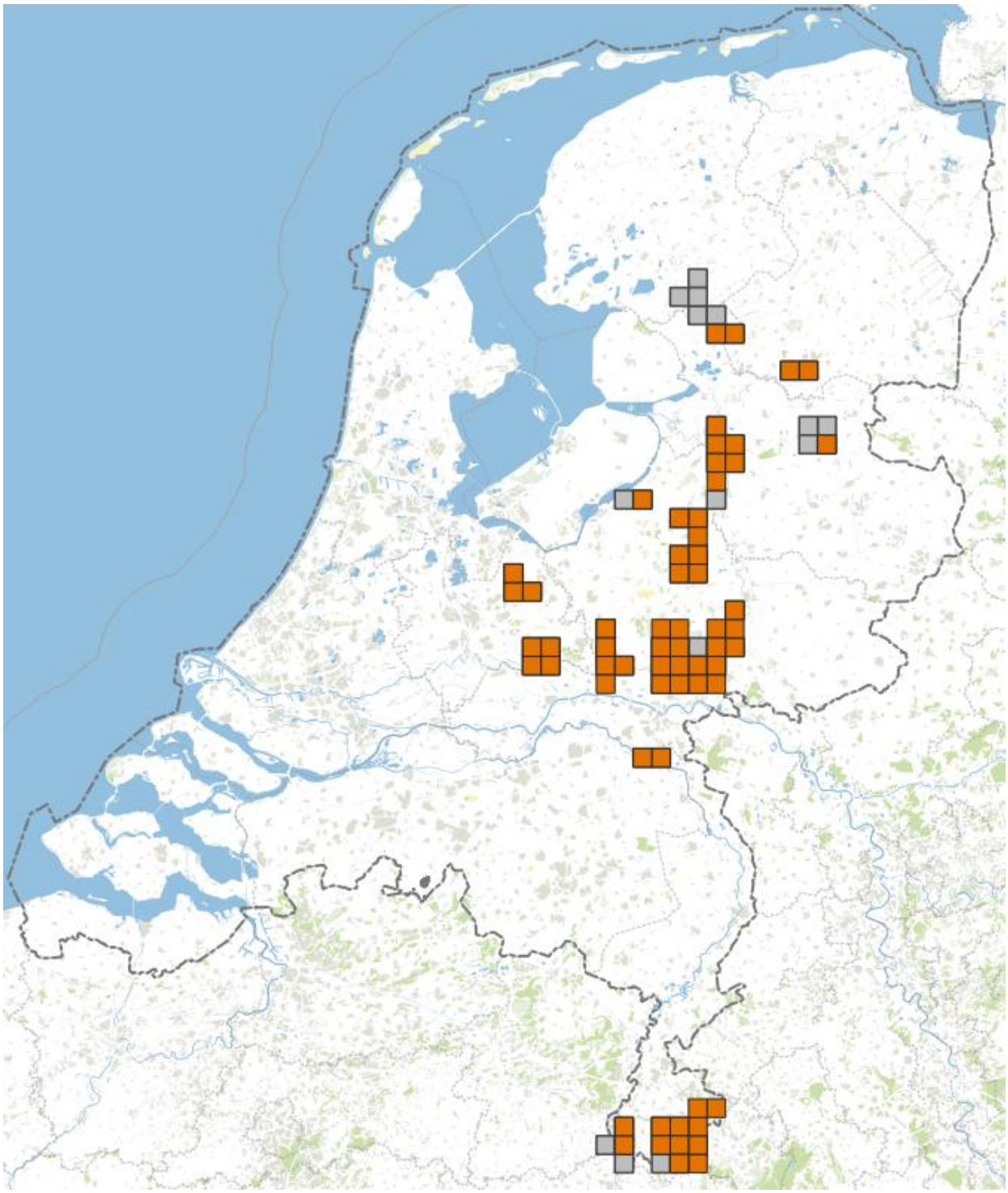

Bijlage II: ranglijst gemeenten in het seizoen 2023-2024

positie	vorig jaar	gemeente	aantal
1	1	Zwolle	1818
2	2	Arnhem	1451
3	4	Wageningen	1414
4	3	Steenwijkerland	998
5	5	Duiven	997
6	7	Apeldoorn	422
7	12	Westervoort	389
8	15	Maastricht	352
9	14	Voerendaal	342
10	9	Land van Cuijk	318
11	13	Gulpen-Wittem	277
12	6	Wijk bij Duurstede	225
13	11	Ede	196
14	8	Lingewaard	182
15	18	Vaals	128
16	17	Nunspeet	100
17	10	Doesburg	86
18	20	Ommen	52
19	22	Soest	41
20	26	Heerlen	38
21	16	Epe	37
22	19	Brummen	35
	29	Dieren	35
24	23	Rheden	28
25	-	Valkenburg aan de Geul	14
26	21	Utrechtse Heuvelrug	13
27	30	Rhenen	8
	28	Zevenaar	8
29	-	Renkum	5
30	30	Amersfoort	4
	-	Heerde	4
32	25	De Wolden	3
33	30	Hattem	2
	-	Simpelveld	2
35	-	Kerkrade	1

Bijlage III: ranglijst provincies in het seizoen 2023-2024

positie	provincie	aantal
1	Gelderland	5409
2	Overijssel	2868
3	Limburg	1176
4	Noord-Brabant	318
5	Utrecht	290
6	Drenthe	3

In de provincie Fryslân werden dit seizoen geen eitjes gevonden, voor het laatst in 2020-2021.

Bijlage IV: de georganiseerde zoekdagen seizoen 2023-2024

Datum	Plaats	Contactpersoon
vrijdag 3 november 2023	Arnhem	Menno Venema
vrijdag 24 november 2023	Steenwijkerland	Menno Venema
zaterdag 2 december 2023	Steenwijkerland	Menno Venema
zondag 3 december 2023	Zwolle	Martin Wolters
vrijdag 8 december 2023	Steenwijkerland	Menno Venema
Vrijdag 15 december 2023	Steenwijkerland	Menno Venema
zaterdag 16 december 2023	Zuidwolde	Joop Verburg
zondag 17 december 2023	Zwolle	Martin Wolters
maandag 18 december 2023	Wageningen	Matijs Moree
vrijdag 29 december 2023	Zwolle	Martin Wolters
Zaterdag 6 januari 2024	Zwolle	Martin Wolters
Maandag 8 januari 2024	Apeldoorn	Gerrian Tacoma
Donderdag 11 januari 2024	Apeldoorn	Gerrian Tacoma
Zaterdag 13 januari 2024	Arnhem	Harrie Rietberg
Maandag 15 januari 2024	Apeldoorn	Gerrian Tacoma
Donderdag 18 janauri 2024	Apeldoorn	Gerrian Tacoma
Zaterdag 20 januari 2024	Epe	Gerard Plat
Zondag 21 januari 2024	Zwolle	Martin Wolters
Dinsdag 23 januari 2024	Apeldoorn	Gerrian Tacoma
Woensdag 24 januari 2024	Nunspeet	Betty Dekker
Vrijdag 26 januari 2024	Steenwijkerland	Menno Venema
Zaterdag 27 januari 2024	Wageningen	Menno Venema
Zondag 28 januari 2024	Huissen	Menno Venema
Maandag 29 januari 2024	Arnhem	Harrie Rietberg
Vrijdag 2 februari 2024	Zwolle	Martin Wolters
Zondag 4 februari 2024	Ede	Menno Venema
Maandag 5 februari 2024	Wageningen - Nude	Matijs Moree
Vrijdag 9 februari 2024	Ommen	Menno Venema
Zondag 11 februari 2024	Huissen	Menno Venema
Vrijdag 16 februari 2024	Doesburg	Menno Venema
Zaterdag 17 februari 2024	Zwolle	Martin Wolters
Zondag 18 februari 2024	Huissen	Menno Venema
Maandag 19 feb. t/m vrijdag 23 februari 2024	Zuid-Limburg	Menno Venema
Zondag 25 februari 2024	Doesburg	Menno Venema
Vrijdag 1 maart 2024	Ommen	Menno Venema

De Vlinderstichting